

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Analýza volnočasových aktivit v Mariánských Lázních

Analysis of leisure activities in Mariánské Lázně

Markéta Nováková

Plzeň 2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Analýza volnočasových aktivit v Mariánských Lázních“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne 2. května 2013

.....

podpis autorky

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Markéta NOVÁKOVÁ**
Osobní číslo: **K11B0221P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management obchodních činností**
Název tématu: **Analýza volnočasových aktivit v Mariánských Lázních**
Zadávající katedra: **Katedra marketingu, obchodu a služeb**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte teoretická východiska dané problematiky, aplikujte na zvolené téma.
2. Popište město Mariánské Lázně.
3. Analyzujte Mariánské Lázně vzhledem k možnému využití pro volnočasové aktivity.
4. Navrhněte projekt realizace centra volnočasových aktivit, případně změny již existujícího.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 60

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- KOTLER, Philip. *Moderní marketing*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, 1041 s. ISBN 978-80-247-1545-2.
- HORNER, Susan a SWARBROOKE, John. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada, 2003, 486 s. ISBN 80-247-0202-9.
- FORET, Miroslav a FORETOVÁ, Věra. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Grada, 2001, 178 s. ISBN 80-247-0207-X.
- ČERTÍK, Miroslav. *Cestovní ruch: vývoj, organizace a řízení*. 11. vyd. Praha: OFF, 2001, 350 s. ISBN 80-238-6275-8.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Pavel Česal

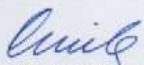
Katedra marketingu, obchodu a služeb

Datum zadání bakalářské práce: 31. října 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: 3. května 2013

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Doc. Ing. Petr Čáder, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 31. října 2012

Obsah

1	Úvod	7
2	Metodika práce	9
3	Cestovní ruch.....	10
3.1	Definice	10
3.2	Druhy.....	10
3.3	Formy	11
3.4	Subjekty.....	12
3.5	Cestovní ruch v Mariánských Lázních.....	12
3.5.1	Historie.....	12
3.5.2	Současnost	13
4	Definice volnočasových aktivit	14
4.1	Volný čas.....	14
4.2	Aktivita.....	15
4.3	Definice volnočasových aktivit v širším slova smyslu	15
4.4	Definice volnočasových aktivit v užším slova smyslu	15
5	Centra volnočasových aktivit v České republice a ve světě.....	16
5.1	Způsob trávení volného času v České republice	16
5.2	Současná nabídka institucí s volnočasovou náplní v České republice.....	16
5.3	Rozvoj volnočasových center v České republice.....	17
5.3.1	Volnočasová centra.....	17
5.3.2	Aquaparky.....	18
5.3.3	Sportovní areály pro základní školy	18
5.4	Způsob trávení volného času v Evropě	19
5.5	Skandinávské země	22
6	Destinace Mariánské Lázně.....	23
7	Volnočasové aktivity v Mariánských Lázních	25
7.1	Kulturní cestovní ruch.....	25
7.1.1	Společensko-kulturní aktivity	26
7.2	Sportovní cestovní ruch.....	29
7.2.1	Sportovní aktivity	29
8	Ubytovací služby	31
8.1	Definice	31

8.2	Kategorie	31
8.3	Třídy	32
8.4	Ubytovací zařízení v Mariánských Lázních	32
9	Stravovací služby	33
9.1	Definice	33
9.2	Restaurační zařízení	34
9.3	Barová zařízení	34
9.4	Stravovací zařízení v Mariánských Lázních	34
10	Analýza SWOT	35
10.1	Definice	35
10.2	Analýza SWOT v Mariánských Lázních	35
11	Kvantitativní průzkum	39
11.1	Návštěvníci města	40
11.2	Stálí obyvatelé	47
12	Zlepšující opatření	50
12.1	Poznávací zájezd do Německa pro ruské turisty	50
12.2	Zvýšení atraktivnosti lázeňských pramenů	52
12.3	Po stopách slavných	55
13	Závěr	57
14	Seznam tabulek	59
15	Seznam obrázků	60
16	Seznam použité literatury	61
17	Seznam příloh	67

1 Úvod

V dnešní době jsou lidé poháněni starostmi o udržení práce, zabezpečení dostatečných příjmů a zajištění rodiny. Přesto si každý najde chvíli, ve které může realizovat volnočasové aktivity. Někdo volí odpočinek u televize či posezení s přáteli, někdo se rád vzdělává a poznává nové kultury, historie, památky a zajímavosti. Jiní zase věnují svůj čas sportovnímu vyžití.

Kina, koncerty, divadla, památky, umění, sporty, posezení v kavárně, procházka přírodou... To vše jsou aktivity, které se stávají náplní volného času. Jejich funkce mohou být vzdělávací, poznávací, odpočinkové či zábavné. V mnoha případech umožňují seberealizaci, ať už na úrovni vzdělání nebo fyzického či psychického stavu jedince. Díky těmto aktivitám mohou lidé upustit od všedního života a alespoň na chvíli zapomenout na starosti, kterými jsou zatěžováni.

Mariánské Lázně jsou destinací, která nabízí širokou škálu volnočasových aktivit. Tato nabídka může být využívána jak místními obyvateli, tak také návštěvníky, kteří do města přijíždějí, ať už z jakýchkoli důvodů.

Analýzu volnočasových aktivit právě v Mariánských Lázních jsem zvolila, protože je město mým rodným bydlištěm. Zdejší služby v této oblasti mohou tedy analyzovat také na základě vlastních zkušeností. Dalším důvodem volby bylo přírodní a historické bohatství města, které mu umožňuje nesčetnou nabídku rekreačních a poznávacích aktivit.

Cílem této bakalářské práce bude analyzovat stávající nabídku města v oblasti volnočasových aktivit a navrhnout opatření, která by ji mohla vylepšit a přilákat tak větší okruh návštěvníků.

Na začátku práce bude definován cestovní ruch, který je neodmyslitelnou součástí Mariánských Lázní. V této oblasti bude uvedena jeho definice, jednotlivé druhy a formy a samozřejmě samotný cestovní ruch v Mariánských Lázních od jeho počátku po současnost. Dále bude následovat charakteristika volnočasových aktivit a rozvoj jednotlivých volnočasových center, kde bude porovnáno trávení volného času v České Republice a v Evropě, konkrétně se zaměřením na Skandinávské země, kde aktivní trávení volného času dominuje životnímu stylu. Poté přijde na řadu zaměření na

Mariánské Lázně. Nejprve bude město charakterizováno jako destinace cestovního ruchu, následovat budou podrobně vypsány jednotlivé volnočasové aktivity, které jsou ve městě k dispozici. Zmínka bude také patřit ubytovacím a stravovacím službám, které jsou podstatnou součástí cestovního ruchu. Dále budou lázně analyzovány prostřednictvím SWOT analýzy, která nastíní slabá a silná místa v oblasti cestovního ruchu. V závěru práce bude proveden kvantitativní průzkum zaměřující se na využívání nabídky volnočasových služeb. Rozdělen bude na dva hlavní segmenty tvořící Mariánské Lázně, a to na stálé obyvatele a návštěvníky. Toto rozdělení je zvoleno z důvodu různého zájmu a využívání volnočasových aktivit. Na konci práce budou navržena zlepšující opatření, která by měla rozšířit zájem o volnočasové aktivity ve městě a zvýšit atraktivitu destinace.

2 Metodika práce

Nezbytnou součástí tohoto tématu bylo zpracování teoretických pojmů, které jsou s námětem v úzké souvislosti. Tyto pojmy jsou v práci uvedeny na základě definic, které byly čerpány především z odborné literatury. Dále byly použity poznatky nabyté vlastními zkušenostmi či pozorováním v terénu. Mnoho informací týkajících se Mariánských Lázní bylo čerpáno z jejich oficiálních webových stránek a propagačních materiálů města.

Práce není rozdělena na teoretickou a praktickou část. V jednotlivých kapitolách je vždy uvedena teorie týkající se daného tématu a dále konkrétní příklady.

Důležitou součástí tvoří provedení kvantitativního průzkumu, který ukázal, jak jsou jednotlivé volnočasové aktivity v Mariánských Lázních využívány, a který pomohl upozornit na nedostatky vyskytující se v této oblasti. Průzkum byl realizován na základě předem sestavených dotazníků a probíhal jak ve formě přímého dotazování, tak získáním informací prostřednictvím sociální sítě Facebook a pomocí e-mailu.

Na základě všech získaných informací byla ve městě navržena tři zlepšující opatření, která byla zvolena především také s ohledem na omezené prostorové a finanční možnosti města. U jednotlivých návrhů je vždy uvedena nezbytná kalkulace nákladů.

Celá bakalářská práce byla psána pomocí textového editoru Microsoft Office Word 2007 a při jejím zpracování byly dodržovány kroky uvedené v Metodické příručce k vypracování bakalářské/diplomové práce od doc. PaedDr. Ludvíka Egera, CSc. aktualizované 5. října 2011

3 Cestovní ruch

3.1 Definice

„Cestovní ruch je definován jako činnost lidí, spočívající v cestování a pobytu v místech mimo místa jejich obvyklého pobytu po dobu kratší jednoho uceleného roku za účelem využití volného času, obchodu a jinými účely.“ (Čertík, 2001, s.15)

Aby však byla naplněna tato definice, nesmí být cestovní ruch považován za samostatné odvětví. Je totiž úzce spojen s dalšími odvětvími, jako je například ubytování, stravování a doprava. Proto je vhodnější cestovní ruch definovat v širším slova smyslu, a to jako soubor služeb stravovacích, ubytovacích, dopravních, informačních, kulturně-rekreačních a dalších aktivit souvisejících s těmito službami. (Čertík, 2001)

Cestovní ruch představuje jedno z nejdynamičtějších národohospodářských odvětví a svou ekonomickou vahou se řadí na třetí místo za obchod s ropou a automobilový průmysl. Do oblasti ekonomiky přispívá tvorbou nových pracovních příležitostí, zvyšováním zaměstnanosti a investičních aktivit a neopomenutelně přispívá také k vyrovnání platební bilance svých zemí. (Foret, 2001)

3.2 Druhy

„Druh cestovního ruchu – typ cestovního ruchu, pro jehož určení je klíčovým kritériem jevový průběh cestovního ruchu a způsob jeho realizace v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných podmínkách, jakož i jeho účinky.“ (Vystoupil, 2011, s. 104)

1. Podle místa realizace

- a) Domácí – aktivity spojené s účastí občanů dané země na cestovním ruchu v rámci jejího území.
- b) Zahraniční – aktivity spojené s příjezdem občanů ze zahraničí do dané země nebo občanů ze zahraničí danou zemí pouze projíždějících a aktivity spojené s výjezdem občanů dané země do zahraničí.
- c) Vnitrostátní – aktivity spojené s domácím a příjezdovým cestovním ruchem.
- d) Národní – aktivity spojené s domácím a výjezdovým cestovním ruchem.

e) Světový – veškerý cestovní ruch ve světě spojený s překročením hranic států.

2. Podle vztahu k platební bilanci státu

a) Příjezdový – aktivity spojené s příjezdem zahraničních osob do dané země. Jedná se o aktivní cestovní ruch, neboť z pohledu platební bilance je pro danou zemi přínosem.

b) Tranzitivní – tvoří část aktivního cestovního ruchu. Jedná se o aktivity spojené s tranzitem zahraničních osob přes danou zemi.

c) Výjezdový – aktivity spojené s výjezdem občanů dané země do zahraničí. Jedná se o pasivní cestovní ruch, neboť je spojen s vývozem devizových prostředků a proto působí pasivně na platební bilanci.

3. Podle délky trvání

a) Krátkodobý – zahrnuje pobyty do 3 dnů s maximálně 2 přenocováními.

b) Dlouhodobý – zahrnuje pobyty delší než 3 dny. Nesmí být však delší než jeden rok.

4. Podle způsobu zabezpečení jeho průběhu

a) Organizovaný – průběh je zajišťován prostřednictvím cestovní kanceláře nebo jiného zprostředkovatele.

b) Neorganizovaný – průběh zajišťují sami účastníci.

5. Podle způsobu účasti a formy úhrady nákladů účasti

a) Volný – účast není ničím podmíněna a účastník si ji hradí celou sám.

b) Vázaný – účast je podmíněna splněním určité podmínky, kterou může být například zdravotní pojišťovna či členství v oborech. Účastník hradí pouze část nákladů, zbývající část hradí například zaměstnavatel nebo zdravotní pojišťovna. (Čertík, 2001)

3.3 Formy

„Forma cestovního ruchu – typ cestovního ruchu, pro jehož určení je klíčovým kritériem motivace návštěvníka.“ (Vystoupil, 2011, s. 104)

1. Rekreční – patří mezi primární formy cestovního ruchu. Slouží k obnově psychických a fyzických sil člověka.

2. Kulturně-poznávací – bývá spojen s rekreační formou. Má velký význam na úrovni vzdělanosti osob. Jeho cílem je návštěva historických objektů a kulturních akcí.
3. Lázeňsko-léčebná – zahrnuje rekreační a léčebné pobyty v lázních.
4. Sportovně-rekreační – jedná se o sportovně zaměřené pobyty.

Mezi formy cestovního ruchu patří dále například venkovská a městská turistika, seniorská a mládežnická forma cestovního ruchu, kongresová a incentivní turistika, lovecká a dobrodružná a nákupní turistika. (Čertík, 2001)

3.4 Subjekty

Subjektem cestovního ruchu se stává kterákoli osoba, která pobývá přechodně mimo místo svého běžného pobytu. K tomu musí být splněna jediná podmínka, a to že motivem pro tuto cestu nesmí být výdělečná činnost v navštíveném místě.

Návštěvník – účastník cestovního ruchu. Může jím být výletník nebo turista.

Výletník – neboli jednodenní návštěvník je účastník cestovního ruchu, který cestuje na dobu kratší než 24 hodin, aniž by v navštíveném místě přenocoval.

Turista – je účastník cestovního ruchu, který v daném místě alespoň jednou přenocuje.

Místní obyvatel – osoba, která nejméně po dobu šesti po sobě jdoucích měsíců žije v jednom místě před příchodem do jiného místa na dobu kratší než šest měsíců.

(CzechTourism, 2013)

3.5 Cestovní ruch v Mariánských Lázních

3.5.1 Historie

Mariánské Lázně vznikly počátkem 19. století v údolí, kde vyvěralo mnoho léčivých pramenů. Tyto prameny se již v 16. století staly středem zájmu krále Ferdinanda I., který je nechal přezkoumat na obsah soli. Ovšem až koncem 18. století byly systematicky zkoumány jejich léčivé účinky.

Dne 6. 11. 1818 byly Mariánské Lázně prohlášeny veřejným lázeňským místem, což bylo okamžitě spojeno s přílivem lázeňských hostů. Především počátek 20. let 19. století byl obrovským rozmachem. Z původně bahnitého údolí bylo vytvořeno půvabné parkové město s klasicistními a empírovými domy, altány, pavilony a kolonádami.

Místo si okamžitě získalo pozornost mnoha významných kulturních, vědeckých a politických osobností z celého světa, mezi které patřil Johann Wolfgang Goethe, princ Friedrich Saský, hrabě Kašpar Šternberk a Marie Szymanowská.

Rozkvět neustával ani v dalších letech a příliv hostů se zvyšoval. Proto dne 29. 5. 1865 byly Mariánské Lázně povýšeny na město a o rok později jim byl udělen městský znak. V tomto období poctili město svou návštěvou další významné osobnosti – Fryderyk Chopin, Richard Wagner a Anton Bruckner.

Mezi roky 1870-1914 se město stalo turisticky ještě atraktivnější, jelikož postupně docházelo k přestavbám a novostavbám lázeňských budov, hotelů, kolonád a kostelů a byly rozšířeny lázeňské parky. Zájem o toto místo projeví další význačné osobnosti – Franz Kafka, Gustav Mahler, Mark Twain, Thomas Alva Edison, král Edward VII., císař František Josef II. a další.

Lázeňský ruch nebyl narušen ani v 1. polovině 20. století. Po skončení 2. světové války doházelo k dalšímu rozvoji a vzniku prvních rekreačních komplexů.

(Marianskelazne.cz, 2013)

3.5.2 Současnost

V současné době město žije cestovním ruchem, a to především lázeňstvím. Jelikož disponuje významným přírodním, historickým a kulturním potenciálem, snaží se profilovat jako destinace, kam návštěvníci přijíždějí nejen do lázní, ale také za kulturními a historickými památkami, za přírodou a za sportem. Hlavní privilegium ve městě tedy náleží lázeňskému cestovnímu ruchu, ale jsou zde rozvinuty i další formy. Díky geografické poloze Mariánských Lázní si zde své uplatnění najde také sportovní cestovní ruch. Město nabízí velmi dobré podmínky především pro lyžování, turistiku a cyklistiku. Pro rozvoj kulturního cestovního ruchu je zde k dispozici mnoho kulturních a historických památek, ovšem jejich potenciál není ve městě příliš využíván.

Cestovní ruch v Mariánských Lázních je, stejně tak jako v ostatních městech v Karlovarském kraji, závislý na příjezdech zahraničních turistů. Z tohoto důvodu jsou lázně silně ovlivněny kvalitou ubytovacích zařízení a s tím spojenými dalšími nezbytnými službami.

Domácí cestovní ruch ve městě nehraje významnou roli, jelikož čeští turisté o tuto destinace neprojevují přílišný zájem. (Program rozvoje cestovního ruchu a lázeňství v Karlovarském kraji, 2013)

Lázeňství není doménou pouze pro pobyty návštěvníků, ale významnou roli hraje také v místním školství. Kromě obchodní akademie a hotelové školy, které se ve městě nacházejí, zde bylo také I. lékařskou fakultou Univerzity Karlovy v Praze otevřeno vysokoškolské bakalářské studium – obor fyzioterapie a balneologie. (Marianske_lazne.danubiushotel.cz, 2013)

4 Definice volnočasových aktivit

4.1 Volný čas

„Volný čas lze v souhrnu definovat jako dobu, časový prostor, v němž jedinec nemá žádné povinnosti vůči sobě ani druhým lidem a v němž se pouze na základě svého vlastního svobodného rozhodnutí věnuje vybraným činnostem. Tyto činnosti ho baví, přinášejí mu radost a uspokojení a nejsou zdrojem trvalých obav či pocitů úzkosti.“ (Fišerová, 2008, s. 8)

Volný čas se dá rozdělit podle dvou různých pohledů:

- Kvantitativní neboli reziduální – na volný čas je pohlíženo jako na opak práce.
- Kvalitativní neboli normativní – volný čas je využíván k svobodné volbě činnostem, které nemusí vést k žádnému užítku.

Volný čas by měl plnit tři základní funkce. První z nich je funkce instrumentální. Ta umožňuje člověku si po práci odpočinout, zregenerovat se a nabrat nové síly. Dalším úkolem volného času je plnit funkci humanizační. Tato funkce obsahuje výchovné, vzdělávací a socializační možnosti volného času. Důležitým přínosem je to, že se člověk zařazuje do různých sociálních skupin a tím je mu poskytována možnost učit se novým normám a rolím. V neposlední řadě nesmíme opomenout poslední a velmi důležitou funkci volného času, kterou je funkce zábavná. Díky ní se lidé věnují svým osobním zájmům a zálibám, což jim přináší pocity uspokojení, prožitek, radost a zábavu. (Fišerová, 2008)

4.2 Aktivita

Pokud se zaměříme na definici slova aktivita, je především jasné, že se jedná o činnost prováděnou zejména lidmi. Na tento aspekt se však dá pohlížet také z psychologického a pedagogického hlediska.

V prvním případě, kdy je aktivita brána jako psychologický pojem, definice říká, že jejím původcem se stává subjekt, který disponuje specifickými charakteristikami, a který sleduje určitý cíl. Na danou aktivitu vynakládá volní úsilí a jeho snažení je ovlivněno sociálním kontextem.

Pokud je na aktivitu pohlíženo dle pedagogické stránky, jsou na subjekt kladeny větší požadavky. Abychom tedy o někom mohli říci, že vykonává aktivitu, musí tento člověk splnit určité podmínky. Těmi může být například větší vynaložené úsilí na prováděnou činnost, větší iniciativa či energičtější postup. Celkově tedy musí být daná bytost výkonnější a efektivnější. (Průcha, 1998)

4.3 Definice volnočasových aktivit v širším slova smyslu

Volnočasové aktivity v širším slova smyslu mohou být chápány jako veškeré činnosti prováděné mimo běžné pracovní povinnosti. Může na ně být pohlíženo psychologickým a pedagogickým hlediskem, které jsou definována výše. Ovšem k těmto aktivitám musí být také započten čas, který subjekt stráví na cestě, než se do daného centra volnočasové aktivity dostane. Zároveň musí být také zakalkulován čas potřebný pro odpočinek.

4.4 Definice volnočasových aktivit v užším slova smyslu

Při definici v užším slova smyslu se jedná o čistě samotný proces vykonávání vybrané aktivity. Jedná se tedy o konkrétní volnočasové aktivity a jejich průběh. Příkladem může být posilovna, kde konkrétní činností je zvedání činek. Nebo lyžování, konkrétně sjezd svahu. Do těchto aktivit není započítán čas, který zabral cestu do místa výkonu aktivit ani čas potřebný například na převlečení do příslušného oděvu. Patří sem pouze samotné vykonávání dané činnosti.

5 Centra volnočasových aktivit v České republice a ve světě

5.1 Způsob trávení volného času v České republice

Přestože dnešní svět nabízí stále více možností, jak trávit volný čas, zůstává nejčastější aktivitou sledování televize. Přes 72% lidí v České Republice se denně dívá na televizi. Pak následují aktivity jako poslech hudby, brouzdání po internetu a čtení knih. A teprve až po tomto pasivním trávení volného času přichází na řadu sportovní aktivity a kultura. Důvodem, proč lidé méně navštěvují divadla a kina nebo se pravidelně věnují sportu, jsou v mnoha případech peníze. Ceny vstupenek rostou, sportovní výbava je nákladná, kroužky pro děti jsou drahé. Z tohoto důvodu mnoho lidí raději zůstává doma nebo se věnují bezplatným aktivitám jako například procházkám. (novinky.cz, 2012)

Dalším důvodem nezájmu o aktivní volnočasové činnosti je také lenost. Především pro dnešní mládež je mnohem jednodušší zůstat doma u počítače, kde se setkávají s virtuálním světem, který je pro ně mnohdy zábavnější než ten skutečný. Nebo jsou zapojeni do reálného světa prostřednictvím mailů a chatů.

To, jak lidé tráví svůj volný čas, určuje jejich životní styl. Ten je ovlivňován mnoha faktory, mezi které patří především věk, pohlaví, vzdělání, profese, sociální a společenské postavení.

5.2 Současná nabídka institucí s volnočasovou náplní v České republice

V současné době nalezneme po celé České republice širokou škálu center nabízejících realizaci volnočasových aktivit. Mezi základní rozdělení patří:

- Občanská sdružení dětí a mládeže
- Sportovní organizace a kluby
- Kulturní organizace
- Společenská sdružení
- Školské instituce
- Zájmová sdružení

Funkcemi těchto jednotlivých center může být poskytnutí zábavy a rekreace, vzdělávání a získávání nových poznatků, ale také utužování společenských vztahů.

5.3 Rozvoj volnočasových center v České republice

5.3.1 Volnočasová centra

Frýdlant nad Ostravicí, Hať, Havířov, Milín, Neratovice, Třemošná, to jsou příklady míst, kde byla v nedávné době otevřena nová volnočasová centra. Tato centra poskytují prostory pro odpočinek, zábavu a vzdělání. Vytváření nových center, rekonstrukce starých či pouze navyšování kapacity je současným trendem v mnoha místech na území České republiky. Funkce těchto center jednoznačně vyplývá z jejich názvu. Obyvatelé zde mohou různými formami trávit svůj volný čas.

Havířov

V roce 2011 zde po rekonstrukci budovy dialýzy nemocnice vzniklo centrum různých zájmových skupin od dětí a mládeže až po seniory. K dispozici je společenský sál, čajovna, klubovna a kuchyňka se sociálním zařízením. Místo zabezpečuje vzájemnou podporu občanů různého věku, výměnu informací, poznatků a zážitků.

(karvinsky.denik.cz, 2011)

Milín

Problém absence zázemí pro místní spolky, knihovnu, přednáškovou místnost a místnost pro volnočasové vzdělávání byl vyřešen v roce 2011, kdy v obci vzniklo centrum pro mládež a mateřské centrum pro rodiče s dětmi během rodičovské dovolené. Budova se zároveň stala informačním centrem pro místní občany, kteří zde mohou využívat moderní informační technologie. (ropstrednicehy.cz, 2011)

Frýdlant nad Ostravicí

Nové volnočasové centrum zde vzniklo v roce 2012 a stalo se tak náhradou za Dům dětí a mládeže, který ve městě scházel. Prostor pro své volnočasové aktivity získaly nejen děti, ale také dospělí. Centrum nabízí například televizní a hudební klub, klub pro batolata a cvičení pro těhotné a maminky. Součástí je také venkovní areál, kde se nachází dětské hřiště. (rozhlas.cz, 2012)

5.3.2 Aquaparky

Krytý plavecký bazén je především ve větších městech nedílnou součástí sportovního cestovního ruchu. Bazén může být využíván celoročně a slouží pro sportovní, rekreační a zdravotní účely. S pokrokem doby však dochází k vyšším nárokům, tudíž obyčejný bazén už není žádným lákadlem, neboť středem zájmu se stávají tobogány a různé vodní atrakce.

Moravia Thermal

V blízkosti obce Pasohlávky vyrůstá největší aquapark na jihu Moravy, který by měl být dokončen již za několik měsíců, tedy v létě 2013. Celý areál bude využívat místní termální prameny a svou rozlohou a funkcí by měl konkurovat termálním lázním v nedalekém rakouském městě Laa an der Thaya. Nový aquapark bude nabízet tobogány se světelnými a zvukovými efekty, skluzavky pro jízdu na člunech, bazén se simulací mořských vln a dětské bazénky se zábavnými atrakcemi. Součástí celého areálu budou také restaurace, bar, občůdka a parkoviště. (turistika.cz, 2013)

Laguna

Koncem roku 2013 bude slavnostně otevřen nový aquapark v Třebíči. Lákadlem se stane vnitřní bazén s tobogánem a další atrakce jako divoká řeka, masážní lůžka a podmořská jeskyně s akváriem. V letním období bude součástí také venkovní bazén s mírně slanou vodou. (přístavba.bazenlaguna.cz, 2013)

5.3.3 Sportovní areály pro základní školy

Nejdůležitější funkcí školy je podílet se na vzdělávání dítěte. K tomu patří nejen rozvoj znalostí, ale také sportovního ducha. Aby tento cíl mohl být zrealizován, musí škola disponovat patřičnými sportovními prostory.

Sportovní areál v Čachovicích

V létě 2012 byl v obci Čachovice vybudován nový sportovní areál pro Základní školu Čachovice a Mateřskou školu Struhy. Vzniklo tak nové víceúčelové hřiště, samostatné hřiště na kopanou a běžecká rovinka, která je využitelná pro kolečkové brusle a dětské tříkolky. (precel.cz, 2012)

Sportovní areál v Hradci Králové

Od dubna 2013 se královéhradecká Základní škola Sever může pyšnit novým zrekonstruovaným sportovištěm. Hřiště bylo zrekonstruováno a zmodernizováno a nyní vyhovuje potřebám školy. Nachází se zde nově vybudovaná atletická dráha, hřiště pro minikopanou a víceúčelové hřiště. Po tomto úspěšném dokončení projektu je ve městě připravena další rekonstrukce a rozšíření hřiště, tentokrát pro Základní školu Milady Horákové. (hradeckralove.org, 2013)

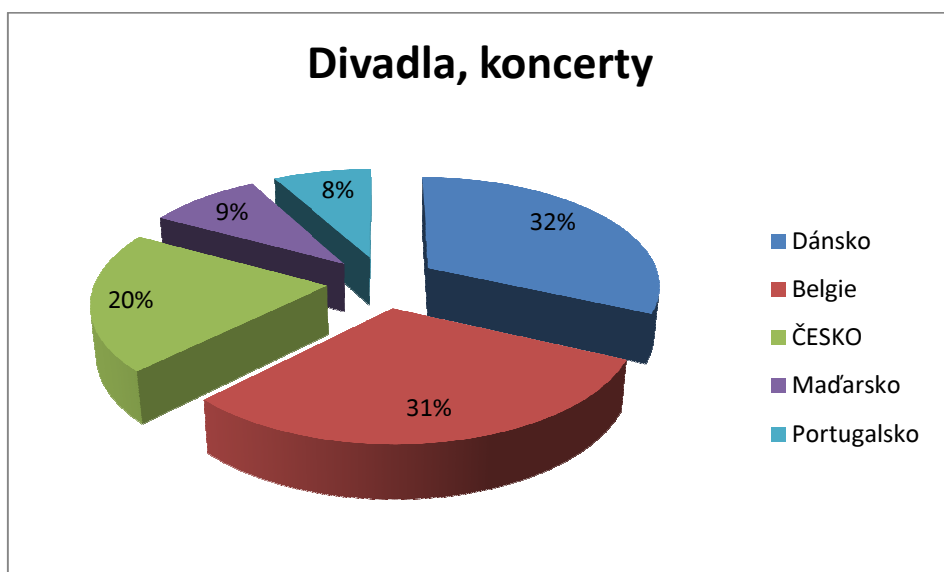
5.4 Způsob trávení volného času v Evropě

Stejně tak jako v České republice i v ostatních zemích Evropy zvítězily jako nejoblíbenější aktivity ve volném čase právě ty, které jsou provozovány doma, tedy sledování televize, poslech hudby a surfování po internetu. Výjimku tvoří pouze dvě oblasti, a to Velká Británie, kde se obyvatelé raději chodí pobavit ven, než aby zůstávali doma, a Skandinávské země, kde je nejoblíbenější volnočasovou aktivitou jakákoliv forma pobytu v přírodě. (archiv.natia.cz, 2003)

Důvodem, proč se lidé z různých částí Evropy, tak málo věnují aktivitám mimo svůj domov, je jejich pracovní vytížení. Ve svém volném čase zdokonalují a doplňují své znalosti a dovednosti, protože vědí, že pro dobře placenou práci je to nezbytné. Největší množství pro samostudium obětují Belgičané a Britové, nejméně naopak Skandinávci. A právě obyvatelé Skandinávských zemí tráví svůj volný čas mnohem aktivněji než ostatní Evropané. Obyvatelé severských zemí patří mezi největší milovníky přírody, proto jejich nejčastější a nejoblíbenější formy trávení volného času jsou procházky, výlety a sporty v přírodě. (mesec.cz, 2007)

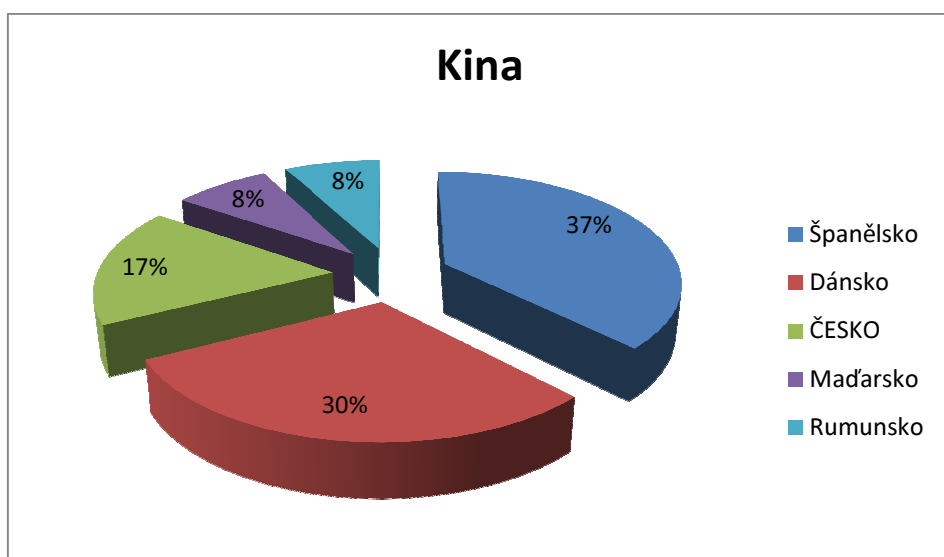
V následujících grafech jsou zobrazeny nejčastěji volené volnočasové aktivity. U jednotlivých aktivit je vždy znázorněno procentuální zastoupení zemí, které se nacházejí na prvních pěti místech v oblíbenosti jednotlivých činností.

Obr. č. 1: Návštěva divadel a koncertů

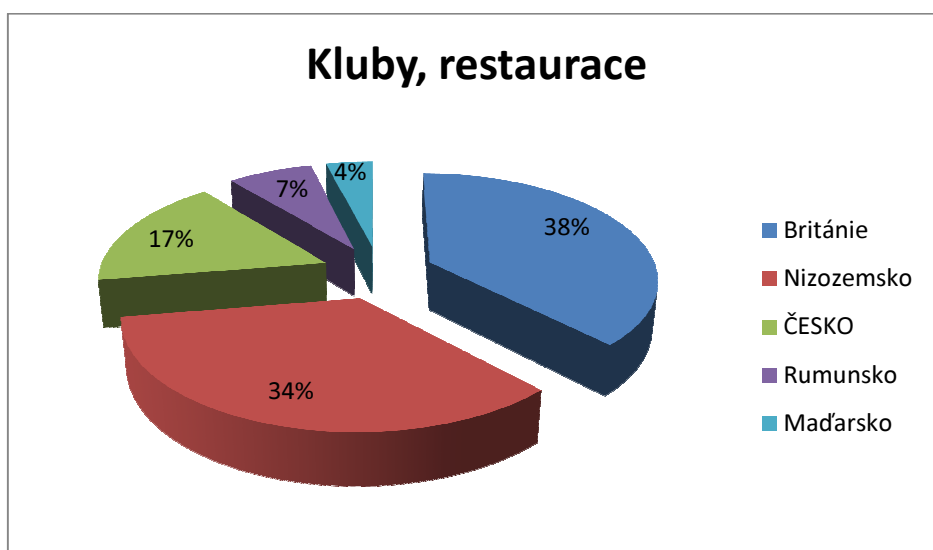
Zdroj: Lidové noviny, 2003

Obr. č. 2: Návštěva kin

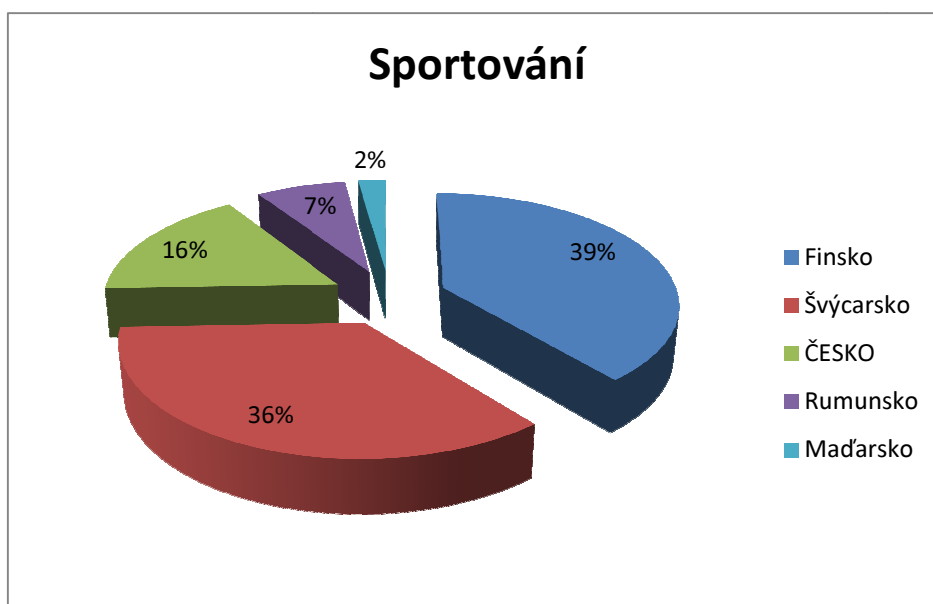
Zdroj: Lidové noviny 2003

Obr. č. 3: Návštěva klubů a restaurací

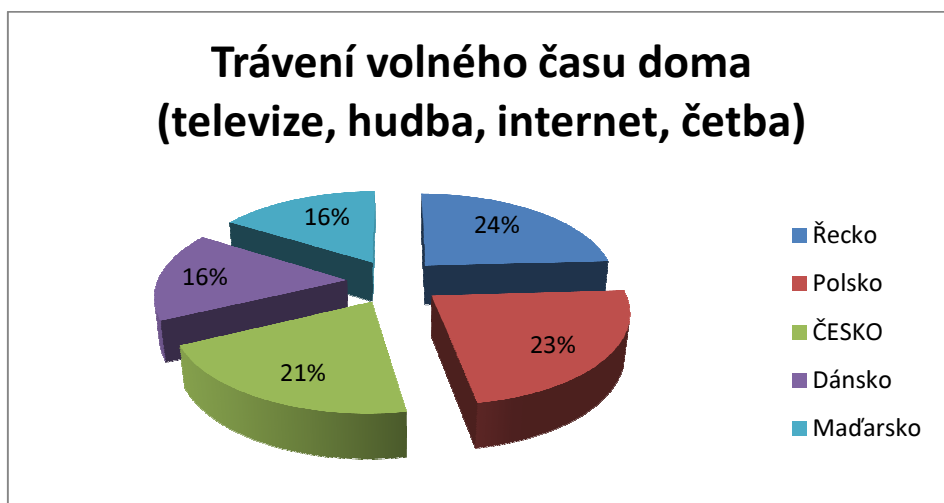
Zdroj: Lidové noviny, 2003

Obr. č. 4: Sportovní aktivity

Zdroj: Lidové noviny, 2003

Obr. č.5: Trávení volného času doma

Zdroj: Lidové noviny, 2003

5.5 Skandinávské země

Dánsko, Švédsko a Norsko jsou podle průzkumu z roku 2012 nejlepší země na světě pro práci a život. V této studii, kterou provedla Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, byla hodnocena pracovní doba, procento zaměstnaných matek s dětmi a množství volného času. Skandinávské země tak předběhly i Spojené státy americké, které sice mají vysoké procento zaměstnaných matek s dětmi, ovšem značné procento lidí je pracovně zatíženo a obyvatelé mají oproti severským zemím málo volného času. (novinky.cz, 2012)

A jak obyvatelé Skandinávských zemí s tímto volným časem nakládají? Z výše uvedených grafů je patrné, že v porovnání s obyvateli z ostatních zemí, tráví nejméně času sezením u televize a téměř celý ho věnují sportu či různým formám pobytu v přírodě.

Proto není žádným překvapením, že valná většina obyvatel z této oblasti vlastní rekreační objekt. Ve Švédsku vlastní dům, ve kterém trvale nebydlí, dokonce každá čtvrtá domácnost. Tento zvyk je běžný také v Norsku a Finsku, kde nemovitost pro rekreační účely vlastní 17% obyvatel. Pro porovnání s Českou republikou je nutné uvést, že zde jsou tyto objekty vlastněny 12% obyvatel, přestože chataření a chalupaření považují Češi za ryze český fenomén. Odlišují se také způsoby a důvody využívání rekreačních nemovitostí. České chaty a chalupy jsou velice rozmanité a svým majitelům

poskytují značné pohodlí. Lidé zde tráví především svou dovolenou. Dvě třetiny těchto chat a chalup se nacházejí v dosahu 30 kilometrů od místa bydliště jejich vlastníků, proto je zcela běžné, že Češi zde tráví také své volné víkendy. Naopak ve Skandinávii je pro tyto objekty typická jednoduchost a strohost. V porovnání vzdálenosti rekreačních chat od trvalého bydliště, je to u Skandinávských zemí desetinásobek oproti České republice. Z tohoto důvodu není pro skandinávské obyvatele běžné víkendové chataření, které je v České republice velice rozšířené. (chatyachalupy.eu, 2013)

Pokud zrovna Skandinávci netráví svůj volný čas pobyt v přírodě, věnují se sportu. Podle průzkumu Eurobarometru z roku 2010 patří těmto obyvatelům prvenství ve věnování se sportu a fyzickým aktivitám. Z 27 zemí Evropské Unie se nacházejí na prvním místě, a to v pořadí: Švédí, Finové a Dánové. (vitalia.cz, 2010)

K nejoblíbenějším vyžitím patří zimní sporty, především lyžování a lední hokej. Populární se ale také začíná stávat letní orientační běh. A neodmyslitelně k těmto zemím samozřejmě patří velice oblíbený rybolov. (Kocourková, 2003)

6 Destinace Mariánské Lázně

„Destinace je geografický prostor, který host volí jako cíl účasti na cestovním ruchu. Destinace zahrnuje komplex služeb pro potřeby cestovního ruchu.“ (Hesková, 2011, s. 152)

Mariánské Lázně spolu s Karlovými Vary a Františkovými Lázněmi spadají do proslulého lázeňského trojúhelníku, kde z těchto tří západočeských měst jsou nejmladší. Co se týče pozice v celé České republice, jsou Mariánské Lázně druhým největším lázeňským městem.

Město je zaměřeno na cestovní ruch, a to především na lázeňství, které zde zaujímá první místo.

„Lázeňství chápeme především jako jeden z oborů zdravotnictví, který v převažující míře patří do veřejné ekonomiky. Jeho produkty jsou statky nebo službami kolektivními neboli veřejnými. Zároveň chápeme lázeňství jako specifickou formu cestovního ruchu, při kterém jak lázeňští hosté, tak i ostatní návštěvníci využívají komplex lázeňských a dalších navazujících služeb.“ (Čertík, 2001, s. 181)

V roce 1956 získaly Mariánské Lázně status lázeňské město. Spolu s Karlovými Vary se staly prvními městy, která byla tímto statutem obdařena.

„Lázeňský status vymezuje oblast vnitřního území v lázeňském místě, které je určeno zásadně pro lázeňský provoz.“ (Čertík, 2001, s. 191)

V těchto stavech jsou obsaženy především činnosti, které jsou na daném místě zakázané, nebo je jejich provoz omezen. Jsou zde uvedeny podmínky konání kulturních, sportovních a tělovýchovných činností v lázeňských místech, dále také například podmínky regulace dopravy a zajištění klidu. (Čertík, 2001)

Jak již bylo výše zmíněno, lázeňství hraje v Mariánských Lázních primární roli. Tato dominanta je dána velkým množstvím minerálních pramenů, které ve městě a jeho okolí nalezneme. V širším okolí vyvěrá přes 100 kyselk a ve městě samotném pak několik desítek. K nejvíce využívaným minerálním pramenům patří:

- Křížový pramen
- Ferdinandův pramen
- Lesní pramen
- Rudolfův pramen
- Ambrožův pramen
- Karolinin pramen
- Mariin pramen

Léčebné indikace v Mariánských Lázních jsou velice pestré a umožňují léčbu velké škály onemocnění. To je způsobeno především díky množství pramenů, které vyvěrají na malé ploše, a svým chemickým složením jsou naprosto odlišné, což je dáno původem vzniku minerálky. Prameny mohou protékat různými horninami, a proto se v nich pak rozpouští odlišné chemické látky. V Mariánských Lázních nalezneme 6 různých chemických druhů vod, což je důvod, proč může město poskytovat širokou nabídku léčby, a díky tomu se řadit mezi lázeňská místa s největším počtem indikací v České republice. Mezi hlavní léčebné indikace patří:

- Nemoci ledvin a močových cest
- Nemoci dýchacích cest

- Gynekologická onemocnění
- Onkologická onemocnění
- Metabolické choroby

(Brtek, 2009)

Velkou výhodou lázeňství, která hraje ve prospěch cestovního ruchu je, že v mnoha případech má celoroční charakter, čímž snižuje sezonnost.

Dalším pozitivem je, že díky němu dochází k ekologicky šetrnému využití přírodních zdrojů, ke kterým lázeňská města přistupují dle zvláštních režimů a přispívají tak ke zvyšování kvality životního prostředí. (Čertík, 2001)

Primárním přínosem lázní je samozřejmě léčba, a to nejen fyzického, ale také mentálního zdraví. Nesmí však být opomenut ani společensko-kulturní, sportovní a zábavný přínos, který město poskytuje svým hostům v mnoha podobách volnočasových aktivit.

7 Volnočasové aktivity v Mariánských Lázních

Mariánské Lázně disponují pestrou nabídkou aktivit různého druhu. Potěšení zde naleznou obdivovatelé historie, rodiny s dětmi, lidé vyhledávající zábavu i milovníci sportu.

Mariánské Lázně, tak jakožto i ostatní lázeňská města, se velmi často stávají středem pozornosti pořadatelů nejrůznějších akcí. Proto se zde návštěvníci kromě nemovitých lákadel v podobě divadel, muzeí a kin, setkají také s konáním festivalů, kongresů a symposií. Tyto akce se pak stávají finančním přínosem pro město, ale především lákají další možné segmenty potenciálních návštěvníků.

7.1 Kulturní cestovní ruch

Tento druh cestovního ruchu představuje spojení užitečného se zábavným. Účastníkům je umožněno poznávat nové kultury, kulturní dědictví, seznámit se se způsobem života rezidentů navštívených míst, získat nové poznatky z historie, a tím uspokojují své duchovní potřeby. Zároveň dochází k uspokojení jejich fyzických potřeb, kdy tuto činnost mohou pojmout ve formě zábavy, rozptýlení, naberou nové síly a odpočinou si. (Hesková, 2011)

7.1.1 Společensko-kulturní aktivity

Tyto aktivity slouží především jako prostředek pro seznámení a komunikaci. Můžeme je rozdělit na dvě skupiny. V první kategorii se jedná o služby, které účastníci přijímají pasivně. V případě druhé alternativy jde o služby, do kterých jsou aktivně zapojeni. Do kategorie pasivních aktivit řadíme především divadelní a filmová představení, koncerty, výstavy a muzea. Do akcí aktivních spadají například společenské a taneční večery, herny a společenské hry. (Čertík, 2001)

Městské divadlo

Existence divadla spadá až do roku 1820. Klasickou kamennou podobu však získalo v roce 1868, krátce po vyhlášení Mariánských Lázní městem. Téhož roku bylo divadlo otevřeno, a to v předvečer narozenin císaře Františka Josefa I., který Mariánské dvakrát navštívil, poprvé jako arcivévoda a po druhé již jako císař. V roce 1952 došlo k přejmenování městského divadla na Divadlo Nikolaje Vasiljeviče Gogola, významného ruského spisovatele a dramatika, který se v Mariánských Lázních léčil. (cs.wikipedia.org, 2013)

Výhodou pro návštěvníky je, že divadlo nemá žádný stálý herecký soubor, což jim umožňuje setkat se s herci, hudebníky a divadelními soubory z celé republiky. Divákům nabízí především divadelní představení, ale také koncerty vážné, operetní a muzikálové hudby. Na své si zde přijdou rovněž děti, pro které jsou připraveny živě hrané pohádky. Kromě pestrého programu je také krásný pohled na samotnou budovu, která je postavená v secesním stylu. (kisml.cz, 2013)

Městské muzeum

Mariánsko-lázeňské muzeum se od roku 1953 nachází v nejstarším dochovaném domě historické části města. Tento dům je významnou stavební památkou z počátku 19. století a poslední zachovalou ukázkou podoby města v době jeho vzniku. V roce 1823 v tomto domě pobýval básník Johann Wolfgang Goethe, jehož návštěvu připomíná bronzová pamětní deska, která se nachází nad klenutým vchodem. (marianskelazne.cz, 2013)

Muzeum je věnováno právě osobnosti tohoto slavného básníka a historii lázeňství. Dále je také zasvěceno geologickým a přírodním podmínkám v této oblasti, což je nedílnou

součástí největšího geologického parku v ČR, který k muzeu patří, a ve kterém nalezneme všechny geologický výskyty ve Slavkovském lese. (cs.wikipedia.org, 2013)

Dům Chopin

Tento dům věnovaný Fredéricu Chopinovi, je druhým stálým muzeem v Mariánských Lázních. Expozice je věnována jeho životu, osobnostem, které v Čechách poznal a místům, která navštívil. (cs.wikipedia.org, 2013)

Kostely

V dobách, kdy Mariánské Lázně procházely obdobím své největší slávy, pobývali zde hosté různého náboženského vyznání. A ti si samozřejmě přáli vyznávat bohoslužby ve svém svatostánku. Jejich přáním bylo vyhověno. Ve městě tedy dnes nalezneme například Římskokatolický kostel Nanebevzetí Panny Marie, Evangelický kostel, Anglikánský kostel či Pravoslavný kostel sv. Vladimíra. (marianske-lazne.info.cz, 2013)

Návštěvníci mohou nejen obdivovat jednotlivé slohy, ve kterých jsou kostely postaveny nebo se kochat impozantními interiéry, ale zároveň se mohou zúčastnit bohoslužeb, které se zde pravidelně konají.

Kolonády

Zajímavost, kterou si snad žádný turista, ať na dlouhodobém či jen krátkodobém pobytu, nenechá ujít, je Mariánskolázeňská kolonáda a její zpívající fontána. Tato kolonáda je historickou památkou českého lázeňství. Litinová stavba vznikla v 19. století a je chloubou města. Od 1. července 2010 získala titul národní kulturní památka a zařadila se tak na seznam mezi 274 nejvýznamnějších památek. (zso.cz, 2010)

Kromě hlavní kolonády mohou turisté zavítat také na kolonádu Křížového, Karolinina nebo Ferdinandova pramene.

Zpívající fontána

Na hlavní kolonádě se nachází již zmíněná zpívající fontána, která je postavená z nerezů a kamene. Ze středu fontány vystupuje 12 kamenných tvarů, které tvoří motiv vodního květu plovoucího na hladině. Voda tryská z deseti okruhů a přepínáním vytváří různé dynamické formy. Z fontány mohou návštěvníci slyšet skladby od světoznámých autorů

jako je například W. A. Mozart, J. S. Bach, F. Chopin, B. Smetana, A. Dvořák a mnoho dalších. Tato atraktivita se stala populární nejen v Čechách, ale také v zahraničí.

Kouzelné představení je návštěvníkům umožněno vidět každou lichou hodinu v lázeňské sezóně. Při večerních hodinách je tato excelentní podívaná doplněna ještě světelnými efekty. (cs.wikipedia.org, 2013)

Kulturní zařízení

Společenský dům Casino je centrem pro společenské události. Pravidelně se zde konají plesy, kongresy, koncertní představení, slavnostní gala večery a další společenské akce.

Kořeny kulturních dění v Casinu sahají až do minulosti, kdy například v roce 1904 zde vystoupila česká operní pěvkyně Ema Destinnová a přednášela slavná spisovatelka Bertha von Suttner. Dalším důležitým datem je rok 1946, od kterého se zde konaly mezinárodní filmové festivaly, které vzbudily zájem pozornosti velkého množství návštěvníků. Tento nesčetný nárůst turistů však Mariánské Lázně nedokázaly pojmout, proto byly filmové festivaly záhy přeloženy do nedalekých Karlových Varů. (Brtek, 2009)

Západočeský symfonický orchestr

Tento orchestr je nejstarším symfonickým orchestrem v České republice. Vznikl již v roce 1821 na svolení zakladatele Mariánských Lázní Karla Kašpara Reitenbergra. Dnes je orchestr tvoří 45 profesionálních hudebníků, jejichž náplní jsou symfonické koncerty, večerní koncerty, operetní galakoncerty a především tradiční promenádní koncerty na kolonádě v Mariánských Lázních. (cs.wikipedia.org, 2013)

Chopinův festival

Neodmyslitelnou součástí kulturního programu v Mariánských Lázních je festival Fryderyka Chopina. Tento mezinárodně uznávaný festival se ve městě koná každoročně již desítky let.

Tento druhý nejstarší hudební festival v České republice začíná vždy v třetím srpnovém týdnu a délka jeho konání je 10 dní. Posluchači si mohou od předních českých i světových interpretů vychutnat skladby Fryderyka Chopina, ale také dalších známých skladatelů jako je například W. A. Mozart nebo J. S. Bach. (muml.cz, 2012)

Zahájení lázeňské sezóny

Další akce, která má ve městě dlouholetou tradici. Koná se v druhém květnovém týdnu a mezi její hlavní body programu patří svěcení pramenů, koncert a mše. V rámci oslav vystupuje Západočeský symfonický orchestr a soubory Základní umělecké školy Fryderyka Chopina. Součástí programu je také všemi očekávané znovu zahájení provozu zpívající fontány. (marianskelazne.cz, 2013)

7.2 Sportovní cestovní ruch

Jeho neodmyslitelnou součástí je pobyt ve vhodném přírodním prostředí, které má vliv na organismus a duševní pohodu člověka.

Velmi často je spojen s vykonáváním sportovních činností, které vyžadují určitou fyzickou kondici. Do těchto sportů se řadí například turistika a cykloturistika.

U sportovních aktivit vždy záleží na ročním období, proto je dělíme na letní, do kterých spadá například plavání ve volné přírodě, míčové hry, tenis, golf, a na zimní, ke kterým se řadí lyžování, snowboarding, bruslení a podobně. (Hesková, 2011)

7.2.1 Sportovní aktivity

V této oblasti se hostům v Mariánských Lázních otevírá široká nabídka možností, jelikož sport zde má již svou tradici. Turistům je k dispozici 48 druhů sportu.

Golf

V Mariánských Lázních se nachází jedno z nejstarších golfových hřišť v Evropě. Slavnostně bylo otevřeno 21. srpna 1905 za přítomnosti britského krále Edwarda VII., který se po přestřižení inaugurační pásky podepsal zlatým perem do pamětní knihy a stal se zakládajícím členem klubu. Klub se stal dějištěm jak nejvýznamnější světové amatérské soutěže Evropského mistrovství amatérů družstev tak také pořádání profesionálního turnaje Volvo Tour. Největším úspěchem klubu je získání práva užívat titul Royal Golf Club, který mu v roce 2003 udělila britská královna Alžběta II. (golfml.cz, 2013)

Tenis

Pro tenisové nadšence či úplné začátečníky jsou ve městě k dispozici dva tenisové kluby. Jedním z nich je tenisový klub TCF Mariánské Lázně, ve které m se pravidelně hraje Galeův pohár (juniorská obdoba Davisova poháru). Areál se může pochlubit návštěvou slavných hráčů jako je například Lend, Složil, Suk, Bahrami, Edmonsson a mnoho dalších.

Druhou variantou je pak tenisový klub Kandráč, který se nachází v horní části města poblíž Lesního pramene v tichém prostředí. Oba areály umožňují návštěvníkům hru jak v létě tak v zimě, a to díky dvorcům v nafukovací hale. Je zde také možnost zapůjčení vybavení či individuální výuky. (hotelkrakonos.eu, 2013)

Turistika

Lázně svým prostředím lákají turisty na procházky a poznání krás města i jeho okolí. Hosté se tak mohou kochat nejen krásnou přírodou, ale zároveň načerpávat nové síly, odpočívat a regenerovat se.

Především Mariánsko-lázeňské parky jsou chloubou města. Z velké části se dochovaly ve své původní podobě.

Návštěvníci si mohou vybrat ze široké škály turistických cest, které jsou vždy viditelně značené, a o kterých se předem mohou informovat v průvodcích města, v infocentru či na internetu.

Velice oblíbený je tzv. NordicWalking neboli chůze s hůlkami. Jedná se o speciální hůlky na sport nikoli hůlky na lyže či túry. Tento druh sportu je v Mariánských Lázních hojně využíván, a to především návštěvníky ve vyšším věku, kteří již nemohou aktivně sportovat.

Lyžování

Mariánské Lázně jsou rájem pro milovníky zimních sportů, a to především díky jejich poloze. Značené turistické trasy jsou využívány ke klasickému lyžování. Pro sjezdové lyžování se turistům nabízí SKIAREA Mariánské lázně, kde si mohou vybrat z několika stupňů obtížnosti. K dispozici je také skipůjčovna a skiservis. (cs.wikipedia.org, 2013)

Skiareál není využíván pouze v zimě. V letních měsících nabízí návštěvníkům například jízdou kabinkovou lanovkou na vrchol Krakonoš, půjčovnu terénních koloběžek, pěší trasy a cyklotrasy. (marianskelazne.cz, 2013)

K dalším možnostem sportovního využití ve městě patří městský bazén, zimní stadion, fitness centra a další.

8 Ubytovací služby

8.1 Definice

„Ubytovací služby jsou služby spojené s poskytnutím přechodného ubytování pro osobu mimo místo jejího trvalého bydliště. Ubytovací služby a další služby s ubytováním spojené jsou zajišťovány v ubytovacích zařízeních různého druhu a kategorie.“ (Čertík, 2001, s. 87)

Primární funkcí těchto zařízení je poskytnout vlastní ubytování a s tím spojené nezbytné aktivity, ale měly by také zabezpečovat služby, které host požaduje a ve svém trvalém bydlišti běžně využívá. Mezi tyto služby spadají činnosti spojené s hostovou profesí, tedy například možnost připojení na internet, poskytnutí počítače nebo možnost zaslat fax. K dalším takovým službám patří čištění oděvů a žehlení. Ubytovací zařízení by také měla zabezpečit aktivity spojené s využitím volného času. Například informovat turistu o kulturních, společenských či sportovních činnostech, a to třeba ve formě plakátů nebo letáků. Ještě vhodnější formou tohoto poskytnutí je, pokud má ubytovací zařízení své vlastní prostory, ve kterých tyto akce pořádá. (Čertík, 2001)

8.2 Kategorie

Hotel - ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty vybavené pro poskytování přechodného ubytování a služeb s tím spojených (zejména stravovací). Člení se do pěti tříd.

Hotel Garni - ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty vybavené pro poskytování přechodného ubytování, zabezpečuje vybavení jen pro omezený rozsah stravování (nejméně snídaně). Člení se do čtyř tříd.

Motel - ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty poskytující přechodné ubytování a služby s tím spojené zejména pro motoristy. Zařízení se nachází v blízkosti pozemních komunikací s možností parkování. Recepce a restaurace může být mimo ubytovací část. Člení se do čtyř tříd

Pension - ubytovací zařízení s nejméně 5 a maximálně 20 pokoji pro hosty, s omezeným rozsahem společenských a doplňkových služeb (absence restaurace). Člení se do čtyř tříd.

Botel - ubytovací zařízení umístěné v trvale zakotvené osobní lodi. Člení se do čtyř tříd. (hotelstar.cz, 2013)

Mezi další kategorie ubytovacích zařízení se řadí horský hotel, turistická ubytovna, kemp, chaty, chalupy a další.

8.3 Třídy

Jednotlivé kategorie neboli druhy ubytovacích zařízení se podle splnění určitých kritérií člení do tříd. Mezi tato kritéria patří například požadavek na plochu, vybavení a rozsah poskytovaných služeb. Jednotlivé třídy jsou pak označeny hvězdičkami. (Čertík, 2001)

* Tourist

** Economy

*** Standard

**** First Class

***** Luxury

8.4 Ubytovací zařízení v Mariánských Lázních

To nejlépe vyhovující ubytovací zařízení v Mariánských Lázních nalezne jistě každý, neboť město poskytuje pestrou nabídku možností ubytování. K dispozici jsou zde tříhvězdičkové, čtyřhvězdičkové i pětihvězdičkové hotely, penziony i příležitost ubytování v soukromí. Návštěvníci si mohou zvolit z hotelů, které se nacházejí v centru města na hlavní třídě, tedy v té rušnější části, kde mají vše po ruce. V druhém případě si mohou vybrat ubytování na okraji města, kde se nebudou potkávat s davem turistů.

Mariánsko-lázeňští hoteliéři si své hosty patřičně hýčkají a poskytují jim tu nejlepší možnou péči. O čemž nasvědčuje také fakt, že na konci října 2012 byly Mariánské Lázně vyhlášeny nejoblíbenější turistickou destinací v České republice.

Toto ocenění město získalo v prestižním průzkumu HolidayCheck Destination Award 2012. Kategorie „oblíbená destinace“ byla na serveru hodnocena poprvé a návštěvníci stránek si mohli zvolit mezi 700 tuzemskými městy a obcemi. A čím je dáno, že právě Mariánské Lázně si návštěvníci tolik zamilovali? Oblíbenost a návratnost do destinace je silně ovlivňována kvalitou ubytovacích zařízení. A právě vysoká kvalita ubytovacích zařízení zajistila lázeňskému městu titul „nejpohostinnější město s nejlepšími hotely a penziony.“ (magazin.ceskenoviny.cz, 2012)

9 Stravovací služby

9.1 Definice

Tyto služby slouží nejen k naplnění základních potřeb člověka, které vedou k jeho spokojenosti, ale často také bývají přímou součástí léčebného procesu. V této oblasti lze stravování lázeňských hostů rozdělit do tří skupin:

- Režimové stravování – bývá poskytováno v lázeňských domech a je využíváno hlavně pro pacienty s komplexní lázeňskou péčí. Pacienti se řídí pevně stanoveným řádem, který každému přiřazuje vyhrazené místo u stolu označené příslušnou jmenovkou. V tomto režimu je každému hostu přidělena dieta, kterou musí dodržovat.
- Nerežimový restaurační provoz – je shodný s běžným restauračním provozem.
- Doplnková stravovací zařízení – jsou ve formě cukráren, kiosků, mléčných a ovocných barů a podobně. (Čertík, 2001)

Stravovací služby jsou poskytovány ve stravovacích neboli hostinských zařízeních. Tato zařízení se rozdělují na restaurační a barová.

9.2 Restaurační zařízení

V této kategorii je rozhodující náplní prodej pokrmů a nápojů. Patří sem například:

- Restaurace
- Hostince
- Motoresty
- Bufety
- Železniční jídelní vozy

9.3 Barová zařízení

V těchto zařízeních je dominantní činností prodej nápojů. Velmi často se však zde setkáme také provozem společenských aktivit jako například s hudbou, tancem či různými představeními. Do této kategorie spadá například:

- Denní bar
- Noční bar
- Kavárna
- Vinárna
- Klub
- Pivnice
- Pizzerie

(Čertík, 2001)

9.4 Stravovací zařízení v Mariánských Lázních

V Mariánských Lázních je k výběru z rozmanité nabídky stravovacích zařízení všeho druhu. Jednotlivá ubytovací zařízení umožňují svým hostům zároveň nabídku stravovacích služeb prostřednictvím restaurací, kaváren a barů. V mnoha hotelech je také poskytována dietní strava, která vychází z individuálního přístupu na základě lékařských konzultací. Dále se ve městě nacházejí samostatné pizzerie, čajovny, cukrárny, kavárny, hostince, hospody, bary, rychlá občerstvení a nespočetně mnoho restaurací.

10 Analýza SWOT

10.1 Definice

Analýza SWOT na základě strategického auditu zjišťuje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby zkoumaného objektu. Nejprve je proveden interní a externí audit, ze kterého je získáno velké množství dat různého významu a spolehlivosti a tyto data pak analýza SWOT zpracovává a vytyčuje silné a slabé stránky zkoumaného objektu dále příležitosti a hrozby, kterým tento objekt čelí. (Kotler a kol., 2007)

10.2 Analýza SWOT v Mariánských Lázních

Tab. č.1: Ekonomická základna a podnikání

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Potenciál města v oblasti cestovního ruchu • Dlouholetá tradice lázeňství • Vysoká zaměstnanost v terciárním sektoru	<ul style="list-style-type: none"> • Zaměření na velmi úzký profil návštěvníků vyhledávajících pouze lázeňské služby
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Zaměřit se na klientelu vyhledávající cestovní ruch • Využít potenciálu města v oblasti kulturního a přírodního bohatství • Zaměřit se na vhodnou formu zpracovatelského průmyslu	<ul style="list-style-type: none"> • Útlum lázeňství a s tím spojený odliv návštěvníků města vyhledávající pouze lázeňské služby • Pokračující odliv kvalifikované pracovní síly

Zdroj: EC Consulting a. s., 2007

Tab. č. 2: Obyvatelstvo, trh práce a zaměstnanost

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Příznivý vývoj nezaměstnanosti ve městě • Příznivá věková struktura obyvatelstva • Specializace obyvatelstva na oblast služeb	<ul style="list-style-type: none"> • Zaměření trhu práce na odvětví pohostinství a ubytování • Nízká vzdělanostní a kvalifikační úroveň obyvatelstva • Nízká hladina kulturní úrovně obyvatel
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj cestovního ruchu a produktů cestovního ruchu ve městě • Diverzifikace ekonomické základny	<ul style="list-style-type: none"> • Útlum lázeňství a s tím spojené navyšování nezaměstnanosti

Zdroj: EC Consulting a. s., 2007

Tab. č. 3: Životní prostředí

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Příznivá kvalita ovzduší • Dostatečné zdroje pitné vody s dobrou kvalitou • Provedená kompletní rekonstrukce kanalizační sítě v centru města • Vysoký počet vývěrů minerálních vod • Příznivá kvalita povrchových vod • Dostatečná rozloha lesních ploch v okolí města • Existence trolejbusové dopravy ve městě 	<ul style="list-style-type: none"> • Existence ojedinělých lokalit ve městě, které dosud nejsou odkanalizovány • S ohledem na přírodní podmínky ve městě nutnost věnovat životnímu prostředí zvláštní důraz
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Využití výjimečných přírodních podmínek pro další rozvoj města • Zvýšení zájmu o lázeňskou turistiku, ekoturistiku a využití minerálních pramenů 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontaminace a znečištění ojedinělých přírodních zdrojů • Růst objemu individuální automobilové dopravy ve městě

Zdroj: EC Consulting a. s., 2007

Shrnutí analýzy

Silné stránky

Silné stránky představují silná místa, která přinášejí výhody jak návštěvníkům, tak i samotnému městu. Vytvářejí městu silnou pozici a staví ho tak do konkurenční výhody. (Jakubíková, 2009)

Základnu úspěchu Mariánských Lázní tvoří jejich potenciál v oblasti cestovního ruchu. Město vyniká především v lázeňství a s tím je také spojena vysoká kvalita životního prostředí a dostatek zdrojů pitné vody ve velmi dobré kvalitě.

Prostředí návštěvníky láká atraktivní přírodou a relativním klidem i v centrální městské části. Málokteré město se může pochlubit tak krásnými parky. Díky nim se Mariánské Lázně řadí mezi nejkrásnější města v Evropě.

Mezi další silné stránky města patří jeho bohatá nabídka volnočasových aktivit, ať už v oblasti sportu, kulturního či vzdělávacího vyžití nebo zábavy.

Slabé stránky

Slabé stránky zaznamenávají skutečnost, že město nedělá něco dobře, nebo to ostatní destinace dělají lépe, a tím ohrožují například poptávku o jeho služby, v některých případech dokonce zájem o celou destinaci. (Jakubíková, 2009)

Největší slabinou města je jeho zaměření na velmi úzký profil návštěvníků vyhledávající pouze lázeňské služby. S tím souvisí také další nevýhoda, a to že trh práce je orientován zejména na odvětví pohostinství a ubytování. Většina mladých lidí zde po dostudování nenalezne pracovní uplatnění, pokud jejich obor není v tomto odvětví.

Co se týče infrastruktury, město sice poskytuje v celku častou trolejbusovou dopravu, ale stav silničních komunikací je na některých místech značně zanedbaný.

Příležitosti

Příležitosti jsou skutečnosti, které mohou zajistit lepší uspokojení zákazníků a tím zvýšit celkovou poptávku. (Jakubíková, 2009)

Město se nachází v blízkosti Plzeňského kraje a německých hranic, což zvyšuje okruh potencionálních zákazníků. A právě především německou klientelou je nabídka lázeňských služeb v Mariánských Lázních plně využívána.

Díky svému přírodnímu a kulturnímu bohatství, může město vytvářet nové produkty cestovního ruchu. Například v roce 2010 vznikla nová atrakce lanové centrum, které se nachází kousek od kolonády v areálu tenisového klubu u Lesního pramene.

Další plus, který hraje pro město, je zvýšení zájmu o lázeňskou turistiku, ekoturistiku a agroturistiku. Tento druh volnočasové aktivity je v Mariánských Lázních hojně využíván. Zájemci se mohou vydat například do lázeňských lesů, kde jsou barevně vyznačené vycházkové trasy. Nebo mohou navštívit některou z naučných stezek.

Hrozby

Hrozby jsou přesným opakem příležitostí, tedy skutečností, které naopak zapříčiní špatné uspokojení zákaznickových potřeb, tedy jeho nespokojenost, a to může vést ke snížení poptávky. (Jakubíková, 2009)

V případě, že dochází k útlumu lázeňství, přichází město o mnoho návštěvníků, jelikož právě ti, kteří mají zájem o lázeňské služby, tvoří jeho nejpodstatnější část. Což je tedy největší slabina Mariánských Lázní, jelikož jsou zaměřeny pouze na velmi úzký profil návštěvníků.

11 Kvantitativní průzkum

Před návrhem nového zlepšujícího opatření v oblasti volnočasových aktivit, bylo nezbytné se nejprve zaměřit na otázku, kdo a s jakou návštěvností využívá dostupná centra těchto služeb v Mariánských Lázních. Aby bylo možné na tuto otázku odpovědět, byl proveden kvantitativní průzkum.

„Kvantitativní průzkum se zabývá měřením aspektů trhu nebo chováním spotřebitelů, kteří trh vytvářejí.“ (Hague, 2003, s. 77)

Návštěvníci Mariánských Lázní byli rozděleni na dva segmenty, a to na stálé obyvatele a na návštěvníky. Toto rozdělení bylo zvoleno z důvodu různého zájmu těchto dvou skupin o jednotlivé volnočasové aktivity, především také co se týče frekvence návštěv.

Aby bylo dosaženo co nejbližšímu přiblížení realitě, byl ve městě proveden průzkum na základě řízených hloubkových rozhovorů pomocí předem sestavených dotazníků.

Dotazník je strukturovaný sled otázek, které byly navrženy s cílem získání názorů a faktů a následného zaznamenání těchto získaných údajů. Měl by být navržen tak, aby splňoval čtyři základní aspekty:

- získání informací od respondentů
- poskytnutí struktury rozhovorům

- zajištění formuláře pro zapsání získaných informací včetně případných komentářů
- ulehčení pro zpracování dat (Haugue, 2003)

Podle výše uvedené charakteristiky byl navrhnout potřebný dotazník, který byl následně sestaven v českém a německém jazyce. Při dotazování ruských turistů byl využit německý dotazník. Bohužel v případech, kdy ruský respondent nemluvil německy, muselo být dotazování ukončeno, protože ruský jazyk neovládám. Jelikož se Mariánsko-lázeňská klientela skládá ze tří hlavních národností, Čechů, Němců, Rusů, nebyl sestaven dotazník v anglickém jazyce, jelikož návštěvníci ostatních národností ve městě tvoří nepatrnou menšinu a jejich příslušnost bývá různorodá, proto se nestaly cílem průzkumu.

Ne vždy však byli respondenti ochotni odpovídat na otázky, proto byly pro zpřesnění údajů kontaktovány ještě některé hotely v Mariánských Lázních. Hotely byly vybrány na základě jejich umístění, a to především proto, aby byly získány informace týkající se hostů ubytovaných, jak v centru města, tak také těch, kteří zvolili ubytování na okraji.

V případě průzkumu u stálých obyvatel Mariánských Lázní bylo kromě dotazníkového šetření využito také především elektronické dotazování prostřednictvím sociální sítě Facebook a e-mailu. Pro doplňující informace bylo také provedeno přímé dotazování u rodiny, známých a přátel.

K celkovému počtu získaných vyplněných dotazníků byly také připojeny ty, které byly získány při realizaci průzkumu v rámci předmětu „Marketingový projekt“, a to v období od prosince 2012 do ledna 2013.

Konečný počet všech získaných dotazníků tvoří u stálých obyvatel 275 a u ostatních návštěvníků 110. Tyto dotazníky pak byly dále zpracovány. Byla provedena sumarizace odpovědí, které byly na závěr zobrazeny pomocí grafů.

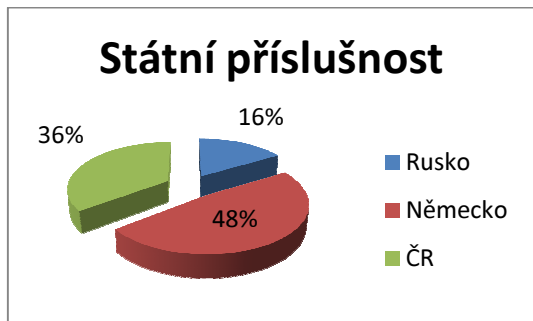
11.1 Návštěvníci města

Jak již bylo výše zmíněno, v rámci průzkumu bylo získáno celkem 110 vyplněných dotazníků od návštěvníků z jiných měst či zemí. Jednotlivé dotazníky obsahovaly 9 otázek. U prvních sedmi otázek si respondent vždy mohl zvolit jednu či více z předem uvedených možných odpovědí nebo mohl doplnit ještě jinou alternativu, která nebyla

uvedena. Poslední dvě otázky, které se zaměřovaly na to, co se návštěvníkům ve městě líbí nebo naopak nelíbí, byly otevřené.

Obr. č. 6: Státní příslušnost

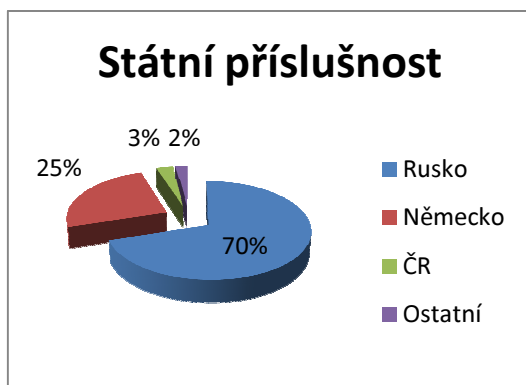

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Z grafu je patrné, že největší procento návštěvnosti v Mariánských Lázních tvoří německá klientela. Tento výsledek dotazníkového šetření ale nezobrazuje pravou skutečnost, jelikož v posledních letech došlo ve městě k obrovskému ruské klientely. Ke zkreslení výsledku průzkumu došlo v důsledku neochoty ruských turistů vyplnit dotazník. Při realizaci průzkumu bylo získáno pouze 18 odpovědí ruských respondentů.

Proto bylo pro přibližné zobrazení národnostního složení v Mariánských Lázních využito informací získaných v lázeňských hotelech. V následujícím grafu je zobrazena struktura návštěvníků, kterou poskytly tři hotely nacházející se v centru města. Jelikož byly jejich odpovědi téměř shodné, byly pouze zprůměrovány.

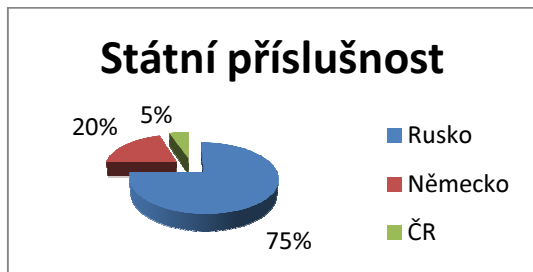
Obr. č. 7: Státní příslušnost

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

V posledním grafu jsou zachyceny informace, které poskytl hotel, který se nachází na okraji města.

Obr. č. 8: Státní příslušnost

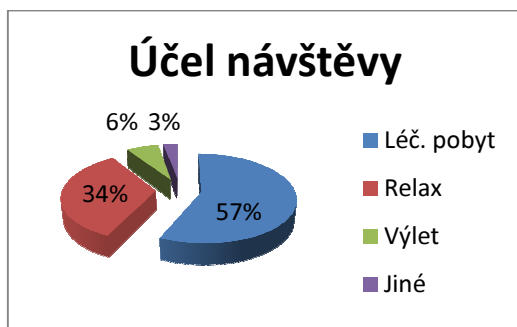
Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Jak je z grafů patrné, dochází k velmi značnému odlišení. Z poskytnutých informací vyplývá, že pouze velmi málo ruských turistů má zájem o ubytování mimo centrum. Naopak němečtí turisté rádi volí tuto možnost, především z důvodu klidnějšího prostředí.

Cíl návštěvy

Více jak polovina oslovených respondentů, tedy 56,36% návštěvníků, se do Mariánských Lázní vydalo za účelem léčby. Dalším významným cílem pro důvod návštěvy je relaxace, za kterou do města přijelo 33,64% turistů. Ostatní jednotlivé účely návštěvy tvoří méně jak 10%. Mezi těmito odpověďmi se objevovala návštěva rodiny a firemní dovolená.

Obr. č. 9: Účel návštěvy

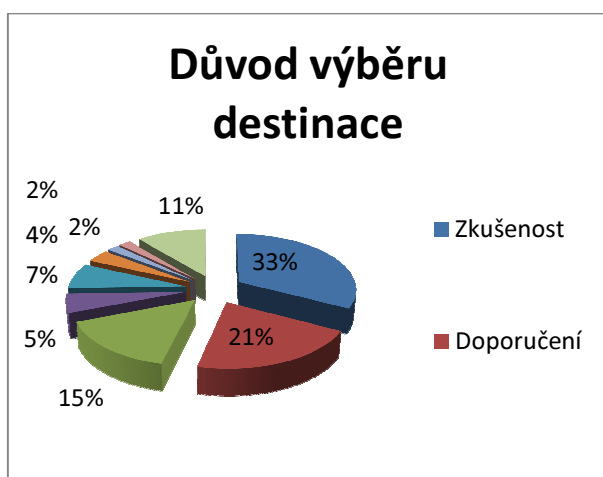

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Volba destinace

Jak z níže uvedeného grafu plyne, v převážné většině si turisté vybírají právě Mariánské Lázně jako svou cílovou destinaci, na základě jejich předešlých zkušeností. Významné procento také tvoří doporučení cestovních kanceláří nebo agentur, které využívají němečtí a ruští turisté. Na třetím místě se nachází volba destinace z důvodu nízké ceny. Tato odpověď byla volena především německými turisty.

Obr. č. 10: Důvod výběru destinace

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Způsob organizace cesty

Na základě následujícího grafu by mohlo být řečeno, že volba organizace cesty, tedy zda si ji účastníci plánují sami nebo k tomu využívají nějaké cestovní kanceláře, je přibližně padesát na padesát. Je však nezbytné podotknout, že tato volba je výrazně ovlivněna tím, jaké je respondent státní příslušnosti. Ani jeden z oslovených Čechů nevyužil služeb cestovní kanceláře či agentury a cestu si naplánoval a zorganizoval sám nebo mu s tím pomohla rodina. Tuto variantu si vybírají především proto, že cestují na kratší vzdálenosti a také jsou stále ve své vlastní zemi, kde se v případě komplikací bez problému domluví. Z těchto důvodů se nebojí vlastní organizace. Přesně opačná situace se vyskytuje u návštěvníků jiných zemí. Němečtí a ruští turisté využívají těchto služeb téměř ve všech případech, a to kvůli bezpečnému zajištění průběhu celé cesty.

Obr. č. 11: Způsob organizace cesty

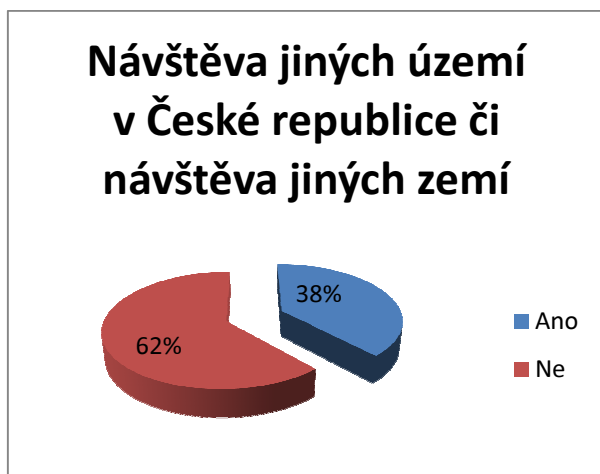

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Návštěva jiného města nebo země

Více jak polovina oslovených návštěvníků odpověděla, že se nikam na výlet nevydá. V odpovědích respondentů, kteří se již vydali nebo teprve plánují výlet do jiné destinace, se mezi zvolenými městy vyskytovali především Karlovy Vary, Františkovi Lázně, Bečov, Loket, Chodová Planá a Praha. Možnost výletu do jiného města volili především němečtí turisté. Zájem o jinou zemi zase naopak upřednostňovali ruští turisté, konkrétně se středem jejich zájmu stalo Německo. A zájem o tuto destinace projevovali především v oblasti nákupů a zábavy.

Obr. č. 12: Návštěva jiných destinací

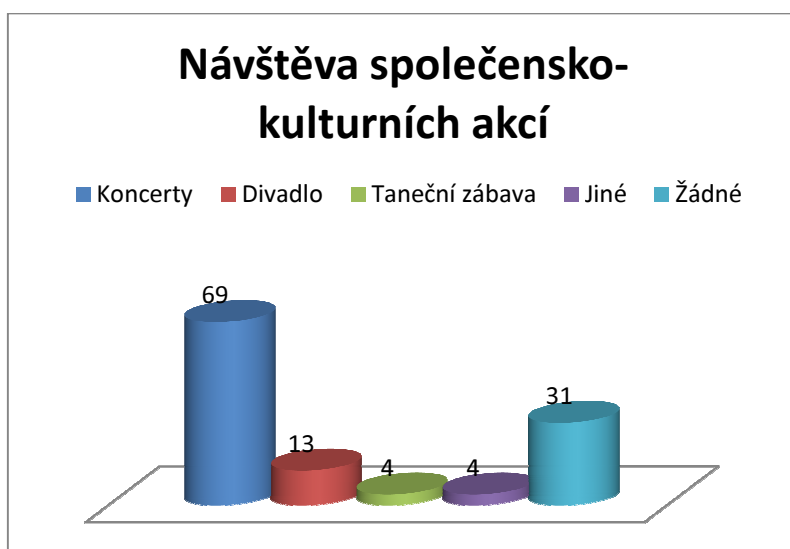

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Návštěva společensko-kulturních akcí

U této otázky si návštěvníci mohli vybrat více možností, proto konečná suma procent dává více jak 100%. Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že turisté mají největší zájem o nabídku koncertů. Téměř dvě třetiny respondentů se účastní této aktivity a někteří i opakovaně. Ostatní společensko-kulturní akce už jsou využívány s mnohem menší návštěvností.

Obr. č. 13: Návštěva společensko-kulturních akcí

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Návštěva památek

Stejně tak jako u předešlé otázky, i zde si mohli respondenti vybrat více alternativ jako svou odpověď. Mezi nenavštěvovanější místa v Mariánských Lázních dle průzkumu spadají kostely, parky a především Hlavní kolonáda, která se pyšní atraktivitou zpívající fontána. Většina respondentů ovšem podotkla, že lázeňské parky a kolonádu navštěvují pouze, pokud je pěkné počasí. V zimní sezóně tedy návštěvnost těchto atraktivit upadá. Turisté, kteří jako svou odpověď zvolili možnost „jiné“ pak především zmiňovali městské pomníky, rozhledny a samozřejmě prohlídku lázeňských pramenů.

Obr. č. 14: Návštěva památek

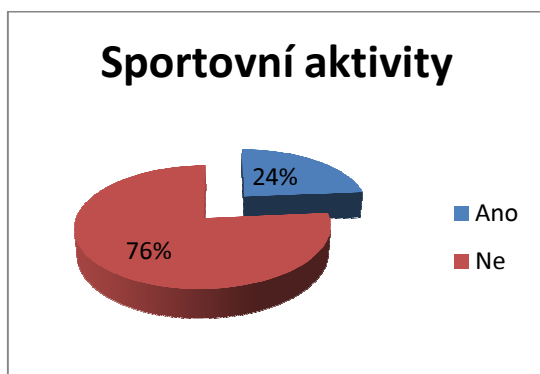

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Sportovní aktivity

Na otázku, zda se turisté věnují při své návštěvě také sportu, odpověděla drtivá většina záporně. Pouze 23,63% návštěvníků vyhledává sport. Jako konkrétní sportovní aktivity bylo nejčastěji zmíněno lyžování, návštěva městského bazénu a Nordic wolking, který je ve městě velice oblíbený především u starších německých návštěvníků. Výsledky této otázky však mohli být částečně znehodnoceny špatným počasím, které převážně panovalo v období, kdy průzkum probíhal.

Obr. č. 15: Využití sportovních aktivit

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Pozitivní a negativní pohled na destinaci

Poslední dvě otázky, které se v dotazníku vyskytují, byly shrnuty dohromady a nebyly znázorněny pomocí grafů, jelikož odpovědi na ně byly rozmanité.

Při shrnutí výsledků, rozhodně převažovala chvála na město. Respondenti nejvíce vychvalovali lázeňské krásy, které město nabízí, konkrétně tedy především krajinu a Hlavní kolonádu. Často se také vyskytovaly chvály na čistotu ve městě a relativní klid. Pokud respondenty v dané chvíli nenapadla žádná odpověď, byla jim položena pomocná otázka, a to jak jsou spokojeni s ubytováním, stravováním a celkovou péčí. Kromě několika velmi málo stížností, které byly cíleny na stravování, neochotu personálu a hlučnost v restauraci, byly odpovědi pozitivní. Mnoho hostů zmiňovalo, že právě díky luxusní péči, která jim je v hotelích poskytována, se při opakované návštěvě rozhodně vracejí na stejné místo.

Co se týče opačné stránky pohledu na město, tedy té negativní, nebyli respondenti příliš sdílní. Zmíněny byly pouze dva nedostatky, které se často opakovaly. Jedním z nich je absence obchodu s občerstvením. Turistům vadí, že při nákupu „malé svačinky“ musí jet až do supermarketů, které jsou umístěny na kraji města. Druhým negativem, které ovšem nejde nijak ovlivnit, je počasí. Návštěvníci si mimo hlavní sezónu město tolik neužívají. Chybí jim kulturní dění, procházky v parcích a zpívající fontána. Tato otázka byla ještě doplněna informacemi z hotelu, kde bylo zjištěno, že v knize stížností se velice často objevují stížnosti na ruskou klientelu. Ostatní hosté si stěžují na jejich hlučnost a neslušné chování v restauracích. A právě přírůstek ruských návštěvníků, který se ve městě již několik let postupně zvyšuje, zapříčinil úbytek německé klientely, která několik desítek let tvořila hlavní klientelu Mariánských Lázní.

11.2 Stálí obyvatelé

K 1.1.2012 žije v Mariánských Lázních 13 554 stálých obyvatel. Průměrný věk se pohybuje okolo 43 let. (czso.cz, 2012)

Především obyvatele v této věkové linii byli zvoleni jako cílová skupina dotazování. Dalším objektem průzkumu se stali mladí lidé ve věku okolo 18-28 let. Důvodem je, že se ve městě nachází mnoho studentů, kteří mají ve volném čase zájem především o společenské a zábavné aktivity, které město nabízí.

Z výsledků průzkumu byla získána fakta, která byla předem očekávána. A to především z důvodu, že v Mariánských Lázních žijí a k volnočasovým aktivitám, které nabízejí, přistupují jako většina respondentů, u kterých byl průzkum prováděn.

Návštěva památek

Místa jako je městské muzeum, divadlo, památník Frederyka Chopina, pravoslavný kostel sv. Vladimíra, Miniaturpark či geologický park, navštíví běžný mariánskolázeňský obyvatel v průměru maximálně třikrát za život. Z dotazníků vyplynulo, že první návštěva těchto a dalších kulturních atraktivit, které město nabízí, je realizována z důvodu zvědavosti a poznání. Většina dotazovaných odpověděla, že se na místo vydají i po druhé, a to především, když památku či zajímavé místo chtějí ukázat někomu blízkému. Pokud se návštěvník vydá na místo také po třetí, chce si jej připomenout a vychutnat si příjemný zážitek, jak vyplynulo z dotazníkového šetření. Avšak tato skutečnost, jak výsledky ukázaly, nastává jen ve velmi málo případech.

Výjimku tvořila Mariánsko-lázeňská kolonáda a lázeňské parky. Tato dvě místa navštěvují obyvatelé několikrát v roce a to především při pěkném počasí.

Návštěva společensko-kulturních akcí

Velmi oblíbeným kulturním děním se ve městě stávají plesy a slavnosti. Tyto události si nenechají ujít obě skupiny dotazovaných obyvatel rozdělených podle věku. Mnohem hůře jsou na tom centra volnočasových aktivit, jako je divadlo a kino. Přesto, že bylo kino Slavia v roce 2010 zrekonstruováno a zmodernizováno a nyní přináší divákům příjemný prožitek při sledování klasických i 3D filmů, volí obyvatelé mnohem častěji návštěvu kin ve větších městech, kdy tuto aktivitu spojí s dalšími činnostmi, jako jsou například nákupy a prohlídky. Co se týče nočního života, dochází v této oblasti ve městě k úbytku zájmu o tuto aktivitu. Téměř nikdo z respondentů ve středním věku tuto činnost nevyhledává, pouze pár dotazovaných odpovědělo, že maximálně dvakrát za rok zajde s kolegy do některého z tanečních klubů. U mladších respondentů byl vzhledem k jejich věku očekáván větší zájem o tuto aktivitu, avšak z jejich odpovědí velice často vyplývala stejná odpověď, a to že kluby, které se v Mariánských Lázních nacházejí, nejsou na takové úrovni, jakou by očekávali.

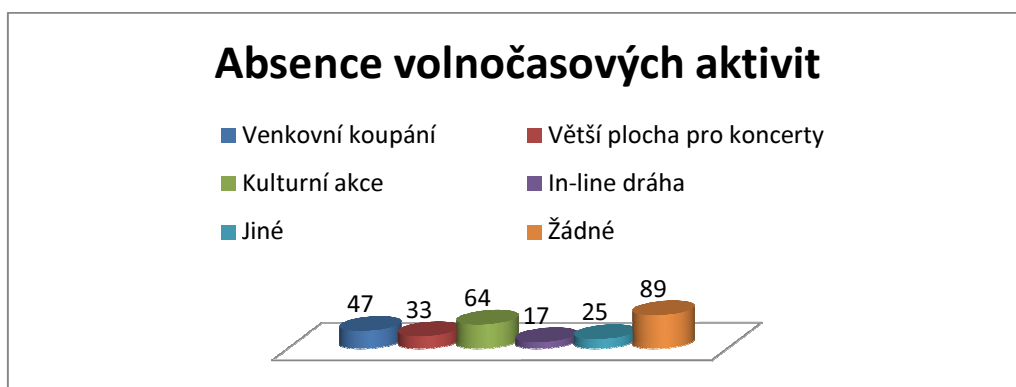
Sportovní vyžití

Při shrnutí všech dotazníků bylo zjištěno, že sportovním aktivitám věnují stálí obyvatelé největší pozornost. Fitness centrum, plavecký bazén, zimní stadion, fotbalové hřiště, tenisový klub, bowling, to jsou centra volnočasových aktivit, která místní obyvatelé navštěvují s mnohem větší frekvencí než kulturní památky. Tato oblast zajímá především mladé obyvatele. K velice oblíbenému sportovnímu centru, které si získává pozornost nejen místních obyvatel, ale také obyvatel z okolních měst, patří Ski areál Mariánské Lázně.

Nedostatky v oblasti volnočasových aktivit

Většina starších respondentů, tedy přibližně ve věku nad 30 let, je s nabídkou volnočasových aktivit spokojena. Opakovala se odpověď, že ve městě je všeho dostatek, ovšem v důsledku nedostatku času nemají čas se kulturním, společenským nebo sportovním aktivitám věnovat. Naopak u mladších respondentů byla při vyhodnocování dotazníků zjištěna celá škála aktivit, které jim ve městě chybí. Pouze jedna třetina byla se vším spokojena. Mezi těmito obyvateli se vyskytli také někteří, kteří o volnočasové aktivity nejeví přílišný zájem. Zbývající dvě třetiny, jak vyplynulo z dotazníků, jsou ve městě nespokojeny především se společensko-kulturním životem a s nedostatkem sportovních center. Následující graf zobrazuje, které nejčastěji zmiňované akce či sportovní centra, obyvatelům schází.

Obr. č. 16: Absence volnočasových aktivit

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Výše uvedené chybějící aktivity jsou ovšem velice náročné na prostorové a finanční možnosti města.

12 Zlepšující opatření

Lidská přání, na rozdíl od jejich potřeb, jsou neomezená, avšak omezujícím faktorem jsou zdroje nezbytné k jejich vyplnění. Proto je důležité, zamyslet se nad otázkou, jaké služby či produkty zvolit, aby jejich přínos, při vynaložení dané částky, byl co nejvyšší. (Kotler, 2007)

Několik let se stává trendem skutečnost, že běžnému turistovi již nestačí pouhá návštěva muzea, kde si prohlídne vystavené exponáty, nýbrž hledá uspokojení v celkovém zážitku. Z tohoto důvodu je nezbytné aby centra volnočasových aktivit nabízela i doplňkové služby, kterými může být zajištění stravování, živé interpretace, možnost naučit se novým věcem a tak podobně. (Horner, Swarbrooke, 2003)

12.1 Poznávací zájezd do Německa pro ruské turisty

Jak již bylo zmíněno výše, ruské klientely v Mariánských Lázních stále přibývá. Tito turisté pak přijíždějí na dobu nejméně jednoho týdnu, což je způsobeno velkou vzdáleností mezi Ruskem a Českou republikou. A za dobu svého pobytu si chtějí vše náležitě užít. Jejich primárním cílem je tedy léčba, ale zároveň chtějí plnohodnotně využít zbývající volný čas. Ruští turisté rádi poznávají nová místa, zajímají se o novou kulturu a navštěvují památky. Z tohoto důvodu byl navrhnout poznávací zájezd do Drážďan.

Drážďany, ležící na řece Labi, jsou zemské hlavní město a zároveň druhé největší město v Sasku. Městu je přezdíváno Polabská Florencie a to díky své přírodní poloze a architektonickému půvabu. (cs.wikipedia.org, 2013)

V žebříčku nejnavštěvovanějších německých měst se nacházejí na čtvrtém místě, za což vděčí především historickému jádru města, které se chlubí nádhernými barokními stavbami a majestátními paláci a kostely. (mestasveta.cz, 2013)

Pořádání tohoto zájezdu by bylo nejlepší uskutečnit v prosinci, kdy se ve městě pořádají vánoční trhy, které jsou nejstarší v celém Německu. Tím by se spojily dvě velmi oblíbené činnosti ruských turistů, tedy poznávání a nákupy. Hosté, kteří by v tomto období navštívili lázně, by byli informováni při svém příjezdu prostřednictvím letáčku, kde by získali hlavní informace. Při podrobnějších dotazech by se obrátili na pracovníky

na recepcích, kteří by poskytli dodatečné vysvětlení a zároveň by vedli evidenci zájemců o tento zájezd.

Zájezd by byl pořádán v sobotu, kdy jsou návštěvníci odpočati po pěti denní léčbě a mají více prostoru na trávení svého volného času. Drážďany jsou od Mariánských Lázní vzdáleny 230 km, tedy při připočtení hygienické přestávky a občerstvení trvá cesta přibližně 3 hodiny. Odjezd z lázní by byl 7:30, kdy je během týdne poměrná většina hostů zvyklá být vzhůru, protože se účastní léčebných kúr a procedur. Příjezd do Drážďan by byl očekáván okolo 10 hodiny. Následně by začala prohlídka historické části města, kde by turisté byli seznámeni se zdejší kulturou, uměním a architekturou. K tomu by samozřejmě patřila neoddelitelná část, a to prohlídka památek.

Trasa prohlídky

Náměstí Theaterplatz – Semperova opera – Italská vesnice – katolický dvorní kostel – rezidenční zámek – strážnice Schinkelwache – Zwinger – palác Taschenberg – stavovský dům - Brühlova terasa – knížecí průvod – Muzeum dopravy – Frauenkirche – Nové náměstí – Akademie umění – Albertinum (drazdany.de, 2013)

Prohlídka by trvala 2 hodiny a následně by měli turisté 2 hodiny fakultativního volna, které by mohli využít především odpočinkem u oběda. V odpoledních hodinách by se pak konala návštěva vánočních trhů na náměstí Altmarkt. Výletníci by navštívili krásné vánoční trhy, kde by mohli nakoupit dárky pro sebe či své blízké, poslechli by si vánoční koledy a případně si nenechali ujít typickou německou pochoutku – bratwurst. Tuto vánoční atmosféru by si návštěvníci mohli užívat do 16 hodin, kdy by se konal odjezd zpět do lázní. Předpokládaný návrat by byl okolo 19 hodiny.

Kalkulace zájezdu

Přímé náklady

- pojištění účastníků: 10 Kč
- vstupy: 8 € (výstup na vyhlídkovou plošinu Frauenkirche)

Přímé náklady celkem: 210 Kč

Nepřímé náklady

- doprava: $(460 \text{ km} + 5\% \text{ objížděky} + 5\% \text{ přístavné}) \times 17 \text{ Kč} = 8\,602 \text{ Kč}$ (
- čekání autobusu: $200 \text{ Kč} \times 6 \text{ hodin}$
- parkovné: $3,5 \text{ €}$
- průvodce: $3\,500 \text{ Kč}$
- pojištění průvodce: 10 Kč
- vstupy pro průvodce: 8 €

Nepřímé náklady celkem: $13\,600$

Nepřímé náklady na 1 účastníka: 907 Kč (při účasti 15 osob)

Všechny ceny byly zjištěny na základě internetového průzkumu. V důsledku měnícího se měnového kurzu, byly ceny uvedené v eurech přepočítány na Kč pomocí průměrného kurzu $25 \text{ Kč}/\text{€}$. Zajištění autobusové dopravy bylo zvoleno u autobusové společnosti Bohemia Bus, kde byl vybrán autobus pro maximálně 20 osob. Předpokládaný zájem o tuto nabídku je ovšem zatím neznámý, proto byl předběžně odhadnut počet 15 osob. Při vyšším či menším zájmu by muselo dojít k přepočtu kalkulace.

12.2 Zvýšení atraktivnosti lázeňských pramenů

Většina návštěvníků přijíždí do Mariánských Lázní jakožto do lázeňského města. Tato funkce je městu dána díky množstvím léčivých pramenů, které zde vyvěrá. Návštěvníci ovšem nemají ucelený přehled o těchto pramenech, přesto že to bývá jeden z hlavních důvodů návštěvy v této lokalitě.

Řešení tohoto nedostatku by se týkalo pramenů v centrální části města, která je turisty nejnavštěvovanější. V této oblasti se nachází následující prameny:

- Ferdinandův
- Rudolfův
- Karlonin
- Křižový

- Lesní
- Ambrožův
- Mariin
- Alexandřin

Informace o těchto pramenech jsou dostupné pouze v uzavřeném altánku, který se nachází na hlavní kolonádě. Co se týče jednotlivých míst, kde se prameny nacházejí, jsou informace nedostačující. Prameny jsou pouze opatřeny deskou s informacemi o složení. Což jsou pro většinu návštěvníků informace nezajímavé, protože jim kolikrát ani nerozumí. Naopak informace o vzniku, pojmenování a především účincích pramenů zde chybí. V parku pod Centrálními Lázněmi se nachází Ambrožovy prameny, které vyvěrají ze tří těles. Tato tělesa jsou na místě označena římskými číslicemi, ovšem název uveden není. O Ambrožových pramenech, jinak také nazývaných prameny lásky, panuje pověst, že po jejich konzumaci bude člověk obdařen láskou, štěstím a zdravím, což značí jednotlivé římské číslice. Ovšem tato informace, který by mohla návštěvníky zajímat a pobavit, není nikde dispozici. Na místě u jednotlivých těles nejsou ani informace o složení či léčebných indikacích.

Informační tabule

Pro výše uvedené tři Ambrožovy prameny je nutné zajistit veškeré chybějící informace. Což bude možné realizovat prostřednictvím informačních tabulí. Možné jsou dvě varianty. Za prvé může být každý pramen opatřen svou informační tabulí, protože přesto, že nesou stejný název, liší se svým obsahem. Nebo bude k dispozici jeden velký souhrnný informační panel.

1. varianta

V rámci šetření nákladů byly vybrány informační tabule od společnosti Urbania. Jednotlivé tabule jsou vyrobeny z dřevěné voděodolné překližky o tloušťce 10 mm. Součástí je také smrkový kůl o průměru 100 mm. Výška umístěného motivu je 430 mm a šířka 580 mm. Celý informační panel bude ukotven do zabetonované ocelové trubky o průměru 108 mm a délce 750 mm. Celková cena panelu je 2 875,00 Kč bez DPH a 3 478,75 Kč včetně DPH.

Dále je potřeba započítat náklady na grafický návrh a jeho tisk. Cena se pohybuje okolo 1 000 Kč za jeden formulář.

Celkové náklady se pohybují okolo 13 500 Kč.

2. varianta

Stejně tak jako v 1. variantě, i zde je jako dodavatel zvolena společnost Urbania. Zvolená tabule je sendvičové konstrukce doplněna hranatými stojinami. Nosné sloupky obsahují hranol z jasanového dřeva. Tabule je vhodná na místa, kde je kladen důraz na estetiku, proto by díky ní bylo místo Ambrožových pramenů oživeno a především zviditelněno. Vzhledem k sendvičovému tvaru je možné použít jednu část pro informovanost českých návštěvníků a druhou pro informace v cizím jazyce.

Tab. č. 4: Základní parametry

Šířka desky v mm	1 200
Výška desky v mm	1 000
Celková výška panelu v mm	2500
Výška panelu po ukotvení v mm	2000
Materiál konstrukce	kov/dřevo – jasan
Barva konstrukce	metalická černá/RAL 5008 - grey blue
Barva dřeva	Dub
Kotvení	do betonu

Zdroj: Urbania, 2010

Cena informačního panelu je 13 685,80 Kč bez DPH a 16 559,82 Kč s DPH.

Následně bude potřeba do tabule umístit grafický návrh, jehož cena se pohybuje okolo 2 500 Kč. Celkové náklady tedy budou okolo 19 060 Kč.

Stejně informační opatření, které je uvedeno v 1. variantě, bude potřeba zavést také u Alexandřina pramene, který se nachází v parku pod hotelem Cristal.

Na jednotlivých panelech bude vždy uveden název pramene, základní informace o vzniku a pojmenování, léčivé účinky a popřípadě historka či pověst, která je s pramenem spojena. Veškeré informace budou uvedeny v českém a německém jazyce.

Vysázení květin

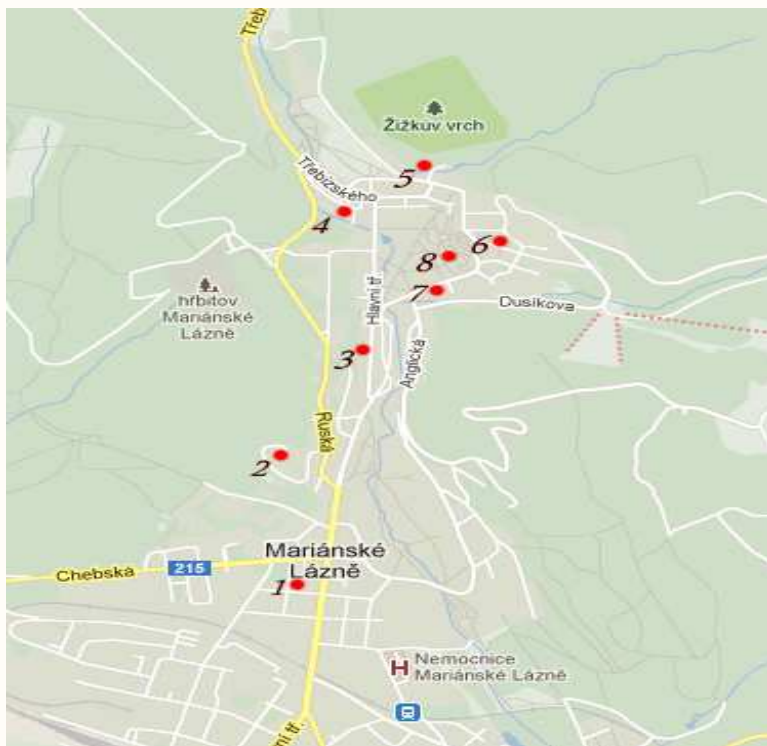
Místo, kde vyvěrají Ambrožovy prameny, u kterých je zapotřebí provést nové informační opatření, vypadá smutně a zchátrale. Z tohoto důvodu je v areálu vhodné vysázet květiny, čím by došlo ke zvelebení místa a zvýšení jeho atraktivnosti.

O tuto činnost by se postarala Zahradní a parková společnost s. r. o., která se již od roku 1977 stará o údržbu veřejné zeleně města. (zahradaml.cz, 2013)

12.3 Po stopách slavných

Mariánské Lázně byly oblíbenou destinací mnoha známých a významných osobností. Tento projekt je realizován jako trasa po stopách některých z nich. Jedná se tedy o turistickou trasu, která vede z jednotlivých míst do dalších a je doplněna o komentáře, které se k těmto místům a osobnostem vážou.

Obr. č. 17: Turistická mapka

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Trasa začíná u domu Chopin na Hlavní ulici čp. 47, kde je stálá expozice pamětních desek a památníku Fryderyka Chopina (1). Další kroky směřují k hotelu Monty, kde je zachycena podobizna Emy Destinnové (2).

Cesta pokračuje dále po Hlavní třídě a zavádí turisty k domu Anglický dvůr, kde přespával Mark Twain a například i hudební skladatel Gustav Mahler (3). Trasa vede stále po Hlavní třídě k Hotelu Balmoral-Osbourne, ve kterém pobýval Franc Kafka (4). Následuje obcházení vrchní části kolonády a směrem k Základní umělecké škole Fryderyka Chopina (5). Ibsenovou a Masarykovo ulicí se dostáváme k hotelu Hvězda a k nejhonosnějšímu hotelu ve své době, hotelu Kafkaz, ve kterých pobýval Ivan Olbracht (6). Pokračujeme přes Goethovo náměstí k zastávce u společenského domu Casino (7). Trasa končí v parku pod kolonádou u památníku Fryderyka Chopina (8)

Turistická stezka Po stopách slavných je zajímavým lákadlem nejen pro zdejší návštěvníky, ale mohla by být využívána také místními a okolními školami, jakožto projekt pro rozšíření historických poznatků a zajímavostí o Mariánských Lázních.

Jednotlivé komentáře vázající se k daným místům jsou uvedeny v příloze.

Realizace opatření je možná provést ve dvou řešeních. Prvním z nich je určení zodpovědné osoby, která by měla celou prohlídku včetně výkladu na starost. Musely by tedy být jasně stanoveny hodiny, ve kterých se akce koná.

Druhou alternativou je samostatná prohlídka. V tomto případě by zájemci měli k dispozici příručku, ve které by se nacházela turistická trasa s vyznačenými stanovisky a jednotlivými poznámkami.

13 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat nabídku volnočasových aktivit v Mariánských Lázních a najít tak případné nedostatky v nabídce těchto služeb, což vedlo k návrhu zlepšujících opatření v oblasti trávení volného času ve městě.

Nezbytné bylo vypracovat formulace základních teoretických pojmů, které souvisejí s daným tématem. V práci se nachází definice cestovního ruchu, kde jsou dále uvedeny jeho jednotlivé druhy, formy a subjekty, které se na cestovním ruchu podílejí. S tím je úzce spojena vymezení ubytovacích a stravovacích služeb, které k cestovnímu ruchu neodmyslitelně patří. Není vynechán ani pojem volnočasové aktivity, který je hlavní náplní práce. Tato část je rozdělena nejprve na popis volného času a aktivity, jako jednotlivé pojmy. Poté následuje stručná definice volnočasových aktivit v širším a užším slova smyslu. V práci se také objevuje definice SWOT analýzy a kvantitativního průzkumu, které byly nedílnou součástí praktické části. Veškeré teoretické pojmy byly získány na základě čerpání z odborné literatury nebo na internetu.

Důležitou součástí práce je popsání samotné destinace Mariánské Lázně, jakožto lázeňského města. Zde se nachází základní informace o lázních a léčivých pramenech, které zde vyvěrají. Nejrozsáhlejší část je věnována volnočasovým aktivitám, které se ve městě nacházejí. Byl zpracován seznam společensko-kulturních a sportovních aktivit, které je v Mariánských Lázních možno využívat.

Nejdůležitější složkou práce je její závěr, kde se nachází SWOT analýza, kvantitativní průzkum a návrhy zlepšujících opatření. V analýze SWOT jsou rozebrány silné stránky města, které staví město do konkurenční výhody, a slabé stránky, které naopak tuto výhodu ohrožují. Dále jsou zde analyzovány příležitosti, které umožňují zvýšení poptávky po destinace, a hrozby, které jí snižují. Následuje obsáhlá část, která se věnuje kvantitativnímu průzkumu, který byl proveden pomocí dotazníkového šetření. Dotazník byl vytvořen pro návštěvníky Mariánských Lázní, a to v českém a německém jazyce. Obdoba tiskopisu byla vytvořena také pro stálé obyvatele. Struktura tohoto dotazníku však byla kratší, protože nebylo třeba uvádět otázky týkající se účelu či důvodu návštěvy destinace a podobně. Získané informace byly ještě doplněny zprávy z místních

hotelů. Oba kvantitativní průzkumy byly jednotlivě zpracovány a znázorněny pomocí grafů.

Prvořadý úsek tvoří samotný závěr práce, který je věnován návrhu zlepšujících opatření. Z důvodu neustále se zvyšujícího počtu ruských turistů v destinaci, byl navržen poznávací zájezd do Drážďan. Toto opatření bylo zvoleno proto, že ruští turisté rádi objevují a poznávají nové kultury a památky, zbožňují nakupování a ve většině případů nehledí na množství peněz, které utratí. Proto jsem se zaměřila na tyto jejich dvě charakteristiky a navrhla zájezd, který spojuje jak získání nových poznatků při poznávání historické části Drážďan, tak zábavu spojenou s nakupováním na místních vánočních trzích.

Druhé opatření se týká zvýšení atraktivnosti místních pramenů, které jsou s oblibou navštěvovány. Konkrétně se jedná o prameny umístěné v centrální části města, kde je koncentrováno největší množství turistů. V těchto místech je absence informačních tabulí, které by poskytovaly základní poznatky o pramenech. Zejména se jedná o umístění informačních tabulí k Ambrožovým pramenům, které vyvěrají v areálu pod Centrálními Lázněmi, a k pramenu Alexandra, který pramení v parku pod hotelem Cristal.

Poslední opatření, které nese název Po stopách slavných, je zaměřeno na zvýšení pozornosti o historie města. Byla sestavena turistická mapka, kde jsou vyznačeny jednotlivé cíle cesty. Těmito cíly se stala místa nebo objekty, která jsou ve spojitosti se slavnými či významnými osobnostmi, které Mariánské Lázně navštívili. K jednotlivým bodům je připojen komentář, který pojednává o dané osobnosti a její návštěvě ve městě.

14 Seznam tabulek

Tab. č. 1: Ekonomická základna podnikání

Tab. č. 2: Obyvatelstvo, trh práce a zaměstnanost

Tab. č. 3: Životní prostředí

Tab. č.4: Základní parametry

15 Seznam obrázků

Obr. č. 1: Návštěva divadel a koncertů

Obr. č. 2: Návštěva kin

Obr. č. 3: Návštěva klubů a restaurací

Obr. č. 4: Sportovní aktivity

Obr. č. 5: Trávení volného času doma

Obr. č. 6: Státní příslušnost

Obr. č. 7: Státní příslušnost

Obr. č. 8: Státní příslušnost

Obr. č. 9: Účel návštěvy

Obr. č. 10: Důvod výběru destinace

Obr. č. 11: Způsob organizace cesty

Obr. č. 12: Návštěva jiných destinací

Obr. č. 13: Návštěva společensko-kulturních akcí

Obr. č. 14: Návštěva památek

Obr. č. 15: Využití sportovních aktivit

Obr. č. 16: Absence volnočasových aktivit

16 Seznam použité literatury

BRTEK, Josef. *Mariánské Lázně průvodce městem a okolím*. 1. vydání, Cheb: IRPEN, 2009, 186 s., ISBN 978-80-87229-01-9.

ČERTÍK, Miroslav. *Vývoj, organizace a řízení*. 1. vydání, Praha: OFF, 2001, 352s., ISBN 80-238-6275-8.

FIŠEROVÁ, Věra. *Volný čas a jeho animace v cestovním ruchu*. 1. vydání, Praha: Vysoká škola hotelová, 2008, 91 s., ISBN 978-80-86578-87-3.

FORET, Miroslav., FORETOVÁ Věra. *Cestovní ruch ; rozvoj cestovního ruchu*. 1. vydání, Praha: Grada, 2001, 178 s., ISBN 80-247-0207-X.

HAGUE, Paul., JUNGSMANN, Vilém. *Průzkum trhu : příprava, výběr vhodných metod, provedení, interpretace získaných údajů*. 1. vydání, Praha: Computer Press, 2003, 234 s., ISBN: 80-7226-917-8.

HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy*. 2. vydání, Praha: Fortuna, 2011, 216 s., ISBN 978-80-7373-107-6.

HORNER, Susan., SWARBROOKE, John. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. 1. vydání, Praha: Grada, 2003, 486 s., ISBN 80-247-0202-9.

JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu*. 1. vydání, Praha: Grada, 2009, 288 s., ISBN 978-80-247-3247-3.

KOCOURKOVÁ, Jarmila. *Jiný kraj, jiný mrav: jak se chovat v cizině*. 1. vydání, Praha: Olympia, 2003, 164 s., ISBN 80-703-3774-5.

KOTLER, Philip., LANGEROVÁ, Jana., NOVÝ Vladimír. *Moderní marketing*. 1. vydání, Praha: Grada, 2007, 1041 s., ISBN 978-80-247-1545-2.

PRŮCHA, Jan. *Pedagogický slovník*. 2. vydání, Praha: Portál, 1988, 336 s., ISBN 80-7178-252-1.

VYSTOUPIL, Jiří., ŠAUER Martin. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, 315 s., ISBN 978-80-7380-340-7.

Elektronické zdroje

Český statistický úřad. [online] Praha: Český statistický úřad, 2012, Aktualizace 24.4.2013, [cit. 26.4.2013] Dostupné z:

[http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/00002BD91A/\\$File/13011203.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/00002BD91A/$File/13011203.pdf)

Dostavba plaveckého areálu Laguna – aquapark. [online]. Laguna, [cit. 28.4.2013]

Dostupné z: <http://pristavba.bazenlaguna.cz/>

Drážďany, [online]. Města světa, [cit. 2.4.2013] Dostupné z:

<http://www.mestasveta.cz/drazdany>

Drážďany. [online]. *Wikipedie – Otevřená encyklopedie*, 2001-2013 19.4.13 [cit.

30.4.2013] Dostupné z:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Dr%C3%A1%C5%BE%C4%8Fany>

GOLA, Petr. *Volného času je málo, Skandinávci vědí co s ním*. [online]. Měsíc, [cit.

27.4.2013] Dostupné z: [http://www.mesec.cz/clanky/prepracovani-evropane-uz-](http://www.mesec.cz/clanky/prepracovani-evropane-uz-neumeji-odpocivat/)

[neumeji-odpocivat/](http://www.mesec.cz/clanky/prepracovani-evropane-uz-neumeji-odpocivat/)

HAVLÍČKOVÁ, Iva. *Frýdlant nad Ostravicí má nové volnočasové centrum*. [online].

Ostrava, [cit. 28.4.2013] Dostupné z:

http://www.rozhlas.cz/ostrava/aktualne/_zprava/1068686

HolidayCheck: Turisté si v ČR nejvíc oblíbili Mariánské Lázně. [online]. Magazín

České noviny, [cit. 17.3.2013] Dostupné z:

<http://magazin.ceskenoviny.cz/zpravy/holidaycheck-turiste-si-v-cr-nejvic-oblibili-marianske-lazne/856371>

Chataření ve Skandinávii. [online]. Chaty a chalupy, [cit. 27.4.2013] Dostupné z:

<http://www.chaty-a-chalupy.eu/v-poctu-rekreacnich-objektu-na-obyvatele-nas-predci-skandinavci-zaridte-si-dovolenou-na-chalupe-tam/>

Chopinův festival v Mariánských Lázních. [online]. Mariánské Lázně, [cit. 2.3.2013]
Dostupné z: <http://www.muml.cz/cs/chopinuv-festival-marianske-lazne/>

Informace os poučnosti. [online]. Zahradní a parková spol. s. r. o., cit [12.3.2013]
Dostupné z: <http://www.zahradaml.cz>

Jak šel čas v Mariánských Lázních. [online]. Mariánské lázně, [cit. 2.3.2013] Dostupné z: <http://www.marianskelazne.cz/marianske-lazne/historie-mesta-marianske-lazne/jak-sel-cas-v-marianskych-laznich>

Kolonáda. [online]. Západočeský symfonický orchestr Mariánské Lázně, [cit. 2.3.2013]
Dostupné z: <http://www.zso.cz/aktuality/kolonada-v-marianskych-laznich>

Kostely. [online]. Mariánské Lázně – Info, [cit. 2.3.2013] Dostupné z: <http://marianske-lazne.info/cz/atraktivita/>

KOVÁŘ, Pavel. *Češi přestávají sportovat.* [online.]. Vitalia, [cit. 27.4.2013] Dostupné z: <http://www.vitalia.cz/clanky/vcera-jen-fotbal-a-dnes/>

KYNČL, Jakub. *Česko je 13. nejlepší zemí na světě pro práci a život, vede Dánsko.* [online.cz]. Novinky, [cit. 26.4.2013] Dostupné z: <http://www.novinky.cz/ekonomika/255651-cesko-je-13-nejlepsi-zemi-na-svete-pro-praci-a-zivot-vede-dansko.html>

MARTÍNEK, Lukáš. *ZŠ Sever má nový sportovní areál, další na otevření čeká.* [online]. Hradec Králové, [cit. 28.4.2013] Dostupné z: <http://www.hrdeckralove.org/noviny-a-novinky/zs-sever-ma-novy-sportovni-areal-dalsi-na-otevreni-ceka>

Městské divadlo Mariánské Lázně. [online]. KIS Mariánské Lázně s. r. o., [cit 2.3.2013]
Dostupné z: <http://www.kisml.cz/cs/mestske-divadlo/>

Městské divadlo. [online]. *Wikipedie – Otevřená encyklopedie*, 2001-2013 27.4.2013 [cit. 30.4.2013] Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Mari%C3%A1nsk%C3%A9_L%C3%A1zn%C4%9B#M.C4.9Bstsk.C3.A9_divadlo

Městské muzeum. [online]. Mariánské Lázně, [cit. 2.3. 2013] Dostupné z:
<http://www.marianskelazne.cz/volny-cas-vylety-a-sport/mestske-muzeum>

Moravia Thermal – největší aquapark na jihu Moravy. [online]. Turistika, [cit. 28.4.2013] Dostupné z: <http://www.turistika.cz/mista/moravia-thermal-nejvetsi-aquapark-na-jihu-moravy>

Muzea. [online]. *Wikipedie – Otevřená encyklopedie*, 2001-2013 27.4.2013 [cit. 30.4.2013] Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Mari%C3%A1nsk%C3%A9_L%C3%A1zn%C4%9B#Muzea

Nejoblíbenější zábavou v Evropské Unii je sledování televize. [online]. Národní tisková agentura, [cit. 27.4.2013] Dostupné z : <http://archiv.natia.cz/archiv/nta118.htm>

Nové centrum volnočasových aktivit v Milíně. [online]. Regionální operační program Střední Čechy, [cit. 28.4.2013] Dostupné z:

<http://www.ropstrednicechy.cz/news.php?id=57cd7db0-1c1c-11e1-bd23-5254003d369b>

O klubu. [online]. Royal Golf Club Mariánské Lázně, [cit. 2.3.2013] Dostupné z:
<http://www.golfml.cz/cz/klub/o-klubu>

Oficiální klasifikace v ČR. [online]. HotelStars – Oficiální jednotná klasifikace ubytovacích zařízení České republiky, [cit. 17.3.2013] Dostupné z:

<http://www.hotelstars.cz/oficialni-klasifikace-v-cr>

Okružní trasa. [online]. Prohlídky v Drážďanech, [cit.2.4.2013] Dostupné z:
<http://www.drazdany.de/>

Olympijskou ČACHIÁDOU byl slavnostně otevřen nový sportovní areál v Čachovicích. [online.] Precol, [cit. 28.4.2013] Dostupné z: <http://www.precol.cz/akce/55-olympijskou-cachiadou-byl-slavnostne-otevren-novy-sportovni-areal-v-cachovicich>

PRISTÁŠ, Luboš. *Havířov má nové centrum volnočasových aktivit.* [online]. Karvinský a Havířovský deník, [cit. 28.4.2013] Dostupné z:

http://karvinsky.denik.cz/zpravy_region/20110514centrum.html

Program rozvoje cestovního ruchu a lázeňství v Karlovarském kraji 2007 – 2013. [online]. Západočeská Univerzita v Plzni. [cit. 18.4.2013] Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/NR/rdonlyres/C0F0394B-B6CB-419B-98B4-A320137961A2/0/PRCR20072013.pdf>

Ski Area Mariánské Lázně. [online]. *Wikipedie – Otevřená encyklopedie*, 2001-2013 27.4.2013 [cit. 30.4.2013] Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Mari%C3%A1nsk%C3%A9_L%C3%A1zn%C4%9B#Ski_Area_Mari.C3.A1nsk.C3.A9_L.C3.A1zn.C4.9B

Skiareál Mariánky v létě. [online]. Mariánské Lázně, [cit. 2.3.2013] Dostupné z: <http://www.marianskelazne.cz/volny-cas-vylety-a-sport/turistika-parky-a-sportovni-moznosti/letni-sporty/skiareal-marianky-v-lete>

Současnost Mariánských Lázní. [online]. Mariánské lázně, [cit. 2.3.2013] Dostupné z: http://marianske_lazne.danubiushotels.cz/destinace/marianske_lazne/o_meste/soucasnost_marianskych_lazni

Tenis. [online]. Hotel Krakonoš s. r. o., [cit. 2.3.2013] Dostupné z: <http://www.hotelkrakonos.eu/cs/volny-cas/tenis/>

VAVROŇ, Jiří. *Češi tráví volný čas hlavně u televize.* [online]. Novinky, [cit. 26.4.2013] Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/280121-cesi-travi-volny-cas-hlavne-u-televize.html>

Vymezení a základní pojmy – subjekt cestovního trhu. [online]. CzechTourism, [cit. 14.2.2013] Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/3-vztah-mistnich-obyvatel-k-navstevnikum>

Význační hosté. [online]. Hamelika, 27.2.2012 [cit. 29.4.2013] Dostupné z: <http://www.hamelika.cz/slavnihoste/slavnihoste.htm>

Zahájení lázeňské sezóny. [online]. Mariánské Lázně, [cit. 2.3.2013] Dostupné z: <http://www.marianskelazne.cz/marianske-lazne/rocni-obdobi/jaro/zahajeni-lazenske-sezony>

Západočeský symfonický orchestr Mariánské Lázně. [online]. *Wikipedie – Otevřená encyklopedie*, 2001-2013 27.4.2013 [cit. 30.4..2013] Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Mari%C3%A1nsk%C3%A9_L%C3%A1zn%C4%9B#Z.C3.A1pado.C4.8Desk.C3.BD_symfonick.C3.BD_orchestr_Mari.C3.A1nsk.C3.A9_L.C3.A1zn.C4.9B

Zpívající fontána. [online]. *Wikipedie – Otevřená encyklopedie*, 2001-2012 30.11.2012 [cit. 2.3.2013] Dostupné z:

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Zp%C3%ADvaj%C3%ADc%C3%AD_font%C3%A1na_\(Mari%C3%A1nsk%C3%A9_L%C3%A1zn%C4%9B\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Zp%C3%ADvaj%C3%ADc%C3%AD_font%C3%A1na_(Mari%C3%A1nsk%C3%A9_L%C3%A1zn%C4%9B))

17 Seznam příloh

Příloha A: Dotazník pro návštěvníky v českém jazyce

Příloha B: Dotazník pro návštěvníky v německém jazyce

Příloha C: Dotazník pro stálé obyvatele

Příloha D: Komentáře k turistické stezce Po stopách slavných

Příloha A: Dotazník pro návštěvníky v českém jazyce

Státní příslušnost

- a) Česko
- b) Německo
- c) Rusko

Za jakým účelem jste do destinace přijeli?

- a) Léčebný pobyt
- b) Relaxace
- c) Výlet
- d) Jiný důvod: .....

Proč jste si vybrali právě tuto destinaci?

- a) Zkušenost
- b) Doporučení cestovní kanceláře
- c) Nízká cena zájezdu
- d) Pobyt jsem dostal/a jako dárek
- e) Jiný důvod: .....

Způsob organizace cesty

- a) Vlastní organizace
- b) Prostřednictvím cestovní kanceláře či agentury

Navštívíte během svého pobytu nějaká jiná území v Česku či v okolních zemích?

- a) Ano – jaká: .....
- b) Ne

Navštívíte ve městě nějaké společensko-kulturní akce?

- a) Koncerty
- b) Výstavy
- c) Taneční zábava
- d) Jiné: .....
- e) Žádné

Navštívíte v Mariánských Lázních nějaké památky či atraktivity?

- a) Kostely
- b) Kolonády
- c) Muzea
- d) Parky
- e) Jiné:.....

Věnujete se ve městě nějakému sportu?

Ano – jakému:

.....
.....

Ne

Co se vám destinaci líbí?

.....
.....
.....

Co se vám v destinaci nelíbí nebo co vám schází?

.....
.....
.....

Příloha B: Dotazník pro návštěvníky v německém jazyce

Staatsangehörigkeit

- a) Czech
- b) Deutschland
- c) Russland

Zu welchem Zweck haben Sie Ihr Ziel erreicht?

- a) Kuraufenthalt
- b) Entspannung
- c) Ausflug
- d) Andere: .....

Warum haben Sie dieses Ziel?

- a) Erlebnis
- b) Empfehlungen von Reisebüros
- c) Low-Cost-Tour
- d) Es war ein Geschenk
- f) Andere: .....

Art der Organisation der Reise

- a) eigene Organisation
- b) durch Reisebüros

Besuchen Sie während Ihres Aufenthaltes andere Bereich in der Tschechischen Republik und in den Nachbarländern?

- a) Ja – andere: .....
- b) Nein

Besuchen Sie in einem sozio-kulturellen Veranstaltung?

- a) Konzerte
- b) Ausstellungen
- c) Tanzen
- d) Andere: .....
- e) Keine

Besuchen Sie in Marienbad einige Sehenswürdigkeiten oder interessante Orte?

- a) Kirchen
- b) Kolonnade
- c) Museum
- d) Parks
- f) Andere:.....

Haben Sie in jeder Sportart zu tun?

- a) Ja – andere: .....
- b) Nein

Was gefällt Ihnen die Gegend?

.....
.....
.....

Was hat Ihnen gefallen oder welches Ziel Sie treffen?

.....
.....
.....

Příloha C: Dotazník pro stálé obyvatele

Navštěvujete ve městě nějaké památky?

- a) Ano – jaké: .....
- b) Ne

Účastníte se některých společensko-kulturních akcí ve městě?

- a) Ano – jakých: .....
- b) Ne

Využíváte nabídky sportovních aktivit ve městě?

- a) Ano – jaké: .....
- b) Ne

Schází Vám ve městě v oblasti nabídky volnočasových aktivit něco nebo jste s těmito službami spokojen/a?

.....
.....
.....
.....
.....

Příloha D: Komentáře k turistické stezce Po stopách slavných

1) Mariánské Lázně trvale vzpomínají na Fryderyka Chopina díky jeho pobytu v létě 1836. Po procházce městem to pocítí každý návštěvník. Chopin přebýval v domě U bílé Labutě čp. 47, což je dnes památný dům Chopin. Zde je i pamětní deska v několika jazykových variacích a stálá expozice Chopinova památníku. Mariánské Lázně v lázeňské sezóně každoročně pořádají Chopinův festival. Pod kolonádou v parku nedaleko od kulturního domu Casino stojí Chopinův pamětní kámen, který je dílem J. Otáhalu z roku 1960. V blízkosti kolonády stojí Základní umělecká škola Fryderyka Chopina s Chopinovou pamětní plastikou umístěnou na budově.

2) Ema Destinová, jedna z nejslavnějších návštěvnic, které navštívili Mariánské Lázně. Podobizna Emy Destinové na obraze malíře Duška zdobí velkou jídelnu v hotelu Monty. V Mariánských lázních Destinová zpívala v roce 1904 v kursálu, což je dnešní společenský dům Casino.

3) Spisovatel a autor románu Dobrodružství Huckleberryho Finna Mark Twain, který také navštívil město Mariánské Lázně. Památní desku by jsme však hledali marně. Mark Twain bydlel s rodinou v domě Anglický dvůr č.p. 52 na Hlavní třídě. Tento dům ve stejném roce také navštívil hudební skladatel Gustav Mahler.

(4) Slavný spisovatel Franc Kafka navštívil Mariánské Lázně v červenci roku 1916 uprostřed první světové války. Přebýval v hotelu Balmoral-Osbourne, kde není žádná pamětní deska, přestože patří mezi nejvýznamnější spisovatele, které město navštívily.

5) Základní umělecká škola Fryderyka Chopina

(6) Ivan Olbracht národní umělec, který město každoročně navštěvoval. Za tyto návštěvy bydlel v hotelech Kafkaz, Sevastopol, Tepelský dům a ve Hvězdě.

(7) Společenský dům Casino

(8) Památník Fryderyka Chopina

(hemelika.cz, 2012)

Abstrakt

NOVÁKOVÁ, M. *Analýza volnočasových aktivit v Mariánských Lázních*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 75 s., 2013.

Klíčová slova: Volnočasové aktivity, volný čas, Mariánské Lázně

Předložená práce je zaměřena na analýzu volnočasových aktivit v Mariánských Lázních. Byly zde nadefinovány volnočasové aktivity a veškeré pojmy úzce související s tímto tématem. V práci se také nachází porovnání trávení volného času v České republice s ostatními zeměmi Evropské Unie, především se zaměřením na Skandinávské země. Dále je součástí obsahu stručná definice Mariánských Lázní, jakožto lázeňského města. Hlavní bod tvoří praktická část, v jejímž rámci byl proveden kvantitativní průzkum u návštěvníků a stálých obyvatel města. Jeho cílem bylo zjistit, které volnočasové aktivity jsou středem zájmu těchto segmentů. Na základě veškerých zjišťování a pozorování byla navržena zlepšující opatření, která by měla zvýšit atraktivitu destinace.

Abstract

NOVÁKOVÁ, M. *Analysis of leisure activities in Mariánské Lázně*. Bachelor's dissertation. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 75 s., 2013.

Key words: Leisure activities, leisuere, Mariánské Lázně

The present work is focused on the analysis of leisure activities in Mariánské Lázně. There were defined leisure activities and all terms closely associated with the topic. The work is also a comparison of spending free time in the Czech Republic with other European Union countries, mainly focusing on the Nordic countries. Part of the content is also short definition of Mariánské Lazne, as a spa Town. The main point is the practical part, which was a quantitative survey of visitors and permanent residents of the city. Its aim was to find out which leisure activities are the focus of these segments. On the basis of all the surveys and observations were designed to improve measures that should increase the attractiveness of the destination.